

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa olsun, bərpa edilməlidir.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır

13 may 2020-ci il № 29 (2447)

Qiyməti 30 qəpik

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva ulu öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət ediblər

Mayın 10-da, xalqımızın xilaskar oğlu Heydər Əliyevin doğum günündə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Fəxri xiyabanda Ümummilli Liderin məzarını ziyarət ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva ümummilli lider Heydər Əliyevin məzarı önünə gül qoydular, Ulu Öndərin xatirəsini ehtiramla andılar.

Sonra dövlətimizin başçısı və xanımı Ulu Öndərin ömür-gün yoldaşı, görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım

Əliyevanın xatirəsini ehtiramla anaraq məzarı üzərinə gül dəstələri qoydular.

Prezident və birinci xanım görkəmli dövlət xadimi Əziz Əliyevin və tanınmış həkim-alim Təməlan Əliyevin məzarları üzərinə də gül dəstələri düzdülər.

Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev misilsiz xidmətlərinə görə hər zaman Vətəni, xalqı üçün əziz olaraq qalacaq. Çünki bu böyük insan öz əməlləri ilə hələ sağlığında iken tarixin yaddaşında əbədiləşmiş böyük azərbaycanlıdır. O, Azərbaycan salnaməsində təkrarolunmaz rəhbər, qüdrətli dövlət başçısı, fədakar insan kimi qalıb. Ulu Öndər Azərbaycanı dünyaya tanıdıb. Heydər Əliyevin parlaq dühaşı onu Azərbaycan xalqının Ümummilli Liderinə, üstəlik, dünya siyasəti-

nin nəhənglərindən birinə çevirib. "Mənim həyat amalım yalnız bütün varlığım qədər sevdiyim Azərbaycan xalqına, dövlətçiliyimizə, ölkəmizin iqtisadi, siyasi, mədəni inkişafına xidmət olub", - deyən Heydər Əliyev bütün dövrlərdə qüdrətli Azərbaycan uğrunda çalışıb. Dahi siyasi xadimin xidmətləri sayəsində dövlətçilik, azərbaycançılıq, dünyəvilik, müasirlik kimi ideyalar cəmiyyətin dünya-görüşü sisteminin ayrılmaz hissəsinə çevrilib, müasir Azərbaycanın mövcudluğunun və inkişafının ideya əsasını təşkil edib. Heydər Əliyev öz fəaliyyəti ilə Azərbaycanda demokratik cəmiyyətə keçid mexanizmini yaradıb, o, vətənpərvər cəmiyyət formalaşdırmaq kimi tarixi missiyanın öhdəsindən uğurla gəlib. Onun Azərbayca-

na rəhbərlik illəri milli intibah dövrü kimi əbədiləşib.

Dahi Heydər Əliyev ona görə Ümummilli Liderə çevrildi ki, onun əxlaqi keyfiyyətləri ilə siyasətçi və mütəfəkkir istedadı birləşdi. "Hakimiyyətə qarşı müxalifətdə olmaq olar, amma xalqına, Vətəninə, onun yüksək əxlaqi keyfiyyətlərinə qarşı çıxmaq yolverilməzdir", - deyən ulu öndər Heydər Əliyev bu fikri dəfələrlə öz əməllərində sübuta yetirdi. Buna görə də Azərbaycan tarixinin bütöv bir dövrü məhz Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Bu dövrün əsas məzmunu isə azərbaycançılıqdır.

Meydana silahsız gələn bu insan qüdrətli Azərbaycan Ordusu yaratdı, cəbhədə atəşkəsə nail oldu, iqtisadiyyatı dirçəltdi, ölkəmizdə böyük neft

erasının əsasını qoydu. Azərbaycanın müasir tarixində misilsiz işlər əmələ gətirdi. Heydər Əliyev dövrü Azərbaycan tarixinin, mədəniyyətinin, elminin, təhsilinin qızıl dövrünə çevrildi. Türk dünyasının bu böyük oğlu güclü dövlətçilik məktəbi də yaratdı. Heydər Əliyev ən mürəkkəb ziddiyyətli tarixi proseslərin gərddişindən bacarıqla baş çıxaran, ən çətin vəziyyətlərdə belə təmkinini itirməyən və dünyadakı geosiyasi dəyişiklikləri realistscəsinə qiymətləndirib mənsub olduğu xalqın, ölkəsinin çıxarlarını praqmatik ağılla və təcrübəsi ilə dəqiqliklə hesablayan bir lider idi. Ulu Öndərin müəyyənləşdirdiyi inkişaf strategiyası onun layiqli siyasi varisi Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir.

Böyük Vətən müharibəsində həlak olan Azərbaycan övladlarının xatirəsi ehtiramla anılıb

Mayın 9-da faşizm üzərində tarixi Qələbədə 75 il keçir. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu münasibətlə Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Həzi Aslanovun məzarını ziyarət edərək abidəsi önünə gül dəstələri qoyub, müharibədə həlak olan bütün Azərbaycan övladlarının xatirəsini ehtiramla anıblar.

Qeyd edək ki, Azərbaycan xalqı faşizm üzərində tarixi Qələbəyə sanballı töhfələr verib. Bu Qələbənin qazanılmasında çox böyük payı olan xalqımız 600 min oğul və qızını cəbhə-

yə yola salıb. Onların 300 mindən çoxu döyüşlərdə qəhrəmanlıqla həlak olub. Həmin müharibə zamanı göstərdikləri igidliyə görə Azərbaycanın 123 nümayəndəsi Sovet İttifaqı

Qəhrəmanı adına layiq görüldü, 170 mindən çox əsgər və zabitemiz müxtəlif orden və medallarla təltif edilib.

Azərbaycan diviziyaları Qafqazdan Berlinədək şanlı döyüş yolu keçib, yüzlərlə həmyerlimiz isə partizan dəstələrinin tərkibində vuruşub. Bu qələbədə Azərbaycan nefti həlledici əhəmiyyət kəsb edib. Azərbaycan sovet ordusu üçün yanaq-sürtkü materiallarının əsas tədarükçüsü olub. Mühərrik yağlarının 90 faizi, benzinin 80 faizi, neftin isə 70 faizi Azərbaycan tərəfindən təchiz olunub.

Böyük Vətən müharibəsində şərəfli döyüş yolu keçmiş Azərbaycan övladlarının tarixi şücaətləri hər zaman hörmətlə anılıb. Amma 1992-ci ildə Xalq Cəbhəsi çevriliş yolu ilə hakimiyyətə gələndə 9 may bayramını ləğv etmişdi və veteranlar mənəvi terrora məruz qalmış-

dılar. Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev 1993-cü ildə hakimiyyətə qayıdandan sonra müharibə veteranlarının hüquqlarını bərpa etdi, onları "xalqımızın qızıl fondu" adlandırdı. Prezident İlham Əliyev də müharibə veteranlarının sosial problemlərinin həllini diqqət mərkəzində saxlayır, 9 may - Qələbə bayramı ərəfə-

sində onlara maddi yardımlar göstərilir.

Böyük Vətən müharibəsi bizim şanlı tariximizdir. O dəhşətli müharibədə misilsiz şücaətlər göstərən qəhrəman oğul və qızlarımız bu gün də hörmətlə xatırlanır və 75 il keçsə də, onların qazandığı tarixi Qələbə öz əhəmiyyətini itirmir.

Heydər Əliyev müasir Azərbaycan Ordusunun qurucusudur

XX əsrin sonlarından başlayaraq istər Azərbaycanda, istərsə də bölgədə və dünyada cərəyan edən proseslər belə bir həqiqəti ortaya qoydu ki, ölkənin müstəqilliyinin qorunması, onun dünya birliyində layiqli yer tutması aparılan məqsədyönlü mübarizənin məntiqi nəticəsidir. Mübarizə deyiləndə heç də yalnız silahlı mübarizə nəzərdə tutulmur. Ölkənin müstəqilliyinin, azadlığının qorunması üçün düzgün siyasi strategiyanın müəyyənləşdirilməsi və onun səmərəli şəkildə həyata keçirilməsi, milli mənafeyə xidmət edən iqtisadi inkişafın təmin edilməsi, xalqda özünəinam yaradılması, ölkənin daxili siyasi, iqtisadi, ictimai, hərbi sahələrinin bərqərar edilməsi, əsaslandırılmış xarici siyasətin həyata keçirilməsi, bütünlükdə milli maraqların qorunmasını və inkişafını nəzərdə tutan kompleks tədbirlər və bütün bunların həyata keçirilməsi üçün ardıcılıq nümayiş etdirilməsi özü də mübarizənin bir formasıdır. Sadalanan və sadalanmayan ölkə əhəmiyyətli bu məsələlərin həyata keçirilməsi tarixi şəraitdən, mühitdən, müxtəlif təsirlərdən, obyektiv və subyektiv səbəblərdən asılı olaraq böyük məsuliyyət və həssaslıq tələb edir və o ölkələr öz inkişafında müvəffəqdir ki, onlar qarşıya qoyulan ən mürəkkəb vəzifələrin icrasını daha səmərəli, daha düzgün və daha dəqiq təmin edə bilərlər. Bu sahədə ölkə rəhbərliyinin də üzərinə böyük məsuliyyət düşür və tarix də bunu sübut edir ki, böyük dövlət xadimləri, istedadlı siyasi rəhbərlər öz ölkələrinin inkişafında çox önəmli rol oynaya bilərlər.

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev də öz xalqının tarixində müstəsna rol malik və ən mürəkkəb şəraitdə xalqının xilaskarlıq missiyasını üzərinə götürmüş bənzərsiz

dövlət xadimlərindən biridir. Onun istər sovet dövründə Azərbaycana rəhbərliyi, istərsə də müstəqillik illərində Azərbaycana rəhbərliyi belə bir aydın və istisnasız qənaətə gəlməyə imkan verir. Hər iki rəhbərlik dövründə Heydər Əliyev Azərbaycanı inkişafının çox yüksək səviyyəsinə qaldıra bildi. Amma sovet dövründən fərqli olaraq, XX əsrin sonlarında Heydər Əliyev əvvəlcə müstəqil Azərbaycanı qurdu və sonra da onu inkişafının yüksək səviyyəsinə çatdırdı.

Heydər Əliyevin respublika hakimiyyətinə qayıtdıqdan sonra əldə etdiyi uğurlarının tarixi qiymətləndirilməsini aparıcı haqlı olaraq belə bir suala da

cavab tapmağa çalışırlar: Heydər Əliyevin bu uğurlarının səbəbi nə idi? Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlməsi ilə tarixi şərait dəyişdimi? Bu uğurlar tarixi inkişafın obyektiv zərurətindən irəli gəlirdi, yoxsa Heydər Əliyev kimi böyük şəxsiyyətin tarixdəki rolunun real həqiqətə çevrilməsindən doğurdu?

Heydər Əliyevi başqa siyasətçilərdən fərqləndirən başlıca xüsusiyyət ən mürəkkəb vəziyyətdə belə bəlkə də çoxlarının görə bilmədiyi ən doğru, ən təsirli vasitələri tapıb qarşıda dayanan vəzifələrin yüksək icrasına nail ola bilməsi idi. Belə bir keyfiyyət, sözsüz ki, həm nəzəri biliklərin, həm də zəngin siyasi təcrübənin olmasını zəruri

edir. Ən adi təhlil göstərir ki, Heydər Əliyev bunlardan başqa həm də güclü duyuma, incə siyasi intuisiyaya da malik idi. Geniş dövlətçilik təcrübəsi, bir də dərin analitik tefəkkür bu siyasi duyum və intuisiya ilə birləşərək onun nadir dövlət xadimi kimi tanınmasını şərtləndirirdi. Heydər Əliyev dünya miqyasında siyasətçiliyi sənətkarlıq səviyyəsinə qaldıran şəxsiyyətlərdən biri idi və onun bu istedadı dünyanın tanınmış siyasətçiləri tərəfindən də etiraf edilirdi.

Azərbaycanın müstəqil dövlət quruculuğunun bütün sahələrində, o cümlədən hərbi təhlükəsizliyinin təmin edilməsi sahəsində gördüyü əzəmətli işlər Heydər Əliyevin mahir siyasət-

çi, böyük təşkilatçı olduğunu bir daha sübut edir. Onun müstəqil Azərbaycanın dövlət rəhbəri kimi fəaliyyətinin elə ilk günlərindən başlayaraq, respublikanın dövlət müstəqilliyini, ərəzi bütövlüyünü etibarlı şəkildə qorumaq, ölkənin bütün potensialını məqsədyönlü şəkildə bu istiqamətə yönəltmək, hərbi təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə hesablanmış hərbi siyasəti səmərəli şəkildə həyata keçirmək üçün əsas şərtlərdən biri daxili ictimai-siyasi sabitliyin təmin edilməsi, xalqın bütün təbəqələrinin ümumdövlət mənafələrini əks etdirən ümummilli məqsədlər ətrafında birləşməsinə nail olunmasıdır. Heydər Əliyevin Azərbaycanın dövlət rəhbəri kimi fəaliyyətinin xarakterik tərəflərindən biri bu idi ki, o, daxili hərbi-siyasi sabitliyin, vətəndaş həmrəyliyin, xalqın birliyinin təmin edilməsinin əhəmiyyətini düzgün qiymətləndirdi və onların əldə edilməsinə də nail oldu. Elə bir xalq ola bilməz ki, ən azı onun böyük əksəriyyəti daxili ictimai-siyasi sabitliyin, əmin-amanlığın bərqərar olmasını istəməsin. Lakin ölkə daxilində bu sabitliyin təmin edilməsi, bununla da quruculuq işlərinin, o cümlədən ordu quruculuğunun həyata keçirilməsinə zəruri şərait yaradılması üçün əsaslandırılmış dövlət siyasəti lazımdır. Heydər Əliyevin respublikada daxili hərbi-siyasi sabitliyin təmin edilməsi sahəsindəki fəaliyyəti bu zərurətin əyani təzahürü idi. Bu fəaliyyət göstərdi ki, ölkədə daxili hərbi-siyasi sabitliyin təmin edilməsi üçün dövlət rəhbərliyindən çox böyük əzmkarlıq, ardıcılıq və təcürübə tələb edir və kifayət qədər mürəkkəb olan tarixi şəraitdə belə vəzifələrin uğurlu həllinə Heydər Əliyev kimi böyük dövlət xadimləri nail ola bilərlər.

(Ardı 6-cı səhifədə)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev: “9 May - bizim ümumi Böyük Qələbə günümüzdür”

Rusiyanın nüfuzlu "Natsionalnaya oborona" ("Milli müdafiə") jurnalının may buraxılışında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müsahibəsi dərc olunub. Qeyd edək ki, bu jurnal Rusiyada və beynəlxalq səviyyədə rəsmi dövlət qurumları, diplomatlar, siyasi, hərbi ekspertlər, tədqiqatçılar və digər mütəxəssislərdən ibarət geniş auditoriyaya malikdir.

Müəllifi İqor Korotçenko olan müsahibəni AZƏRTAC təqdim edir.

- İlham Heydər oğlu, qarşıdan Böyük Vətən müharibəsində Qələbənin 75 illiyi gəlir. Bu ümumi Qələbəyə Azərbaycanın töhfəsi nədən ibarət olub, Azərbaycanda yaşayan Böyük Vətən müharibəsi iştirakçıları necə şərəfləndirmək planlaşdırılır?

- Böyük Vətən müharibəsində Qələbənin 75 illiyi yaxınlaşır. Biz tarixdə bu əlamətdar günə qayğı ilə yanaşır, döyüş meydanında və arxa cəbhədə qələbəyə töhfə verənlərin xatirəsini ehtiramla yad edir, öz həyatları bahasına dünyanı faşizmdən xilas etmiş zabit və əsgərlərin igidliklərinə hörmətimizi bildiririk.

Azərbaycan bizim ümumi qələbəmizə böyük töhfə verib. Azərbaycanın 600 mindən çox nümayəndəsi müharibədə iştirak edib, onlardan 300 mini həlak olub, 120-dən çox Sovet İttifaqı Qəhrəmanı əslən Azərbaycandır, bizim 170 mindən çox əsgər və zabitemiz müxtəlif orden və medallarla təltif edilib.

Qızıl Ordu üçün neftin 70 faizini, yanacaqın 80 faizini və sürtkü yağlarının 90 faizini Azərbaycan təchiz edib, bunlar olmasaydı, müharibədə qalib gəlmək mümkün olmazdı. Təsədüfi deyil ki, faşist Almaniyası Bakını tutmağa can atırdı. Yeri gəlmişkən, mən bu barədə 2019-cu ilin oktyabrında MDB-nin Aşqabad Sammitində demişdim: məlum kadrlar var, orada Hitlerə üzərində alman dilində "Xəzər dənizi" sözləri yazılmış tort verirlər (Xəzər dənizinin sərhədlərinə qara rəngli şokolad süzülüb), o, svastikanı əlinə götürür və "Bakı" sözü yazılmış yerə qoyur. Bu, faşistlərin Azərbaycanın neft yataqlarını tutmaq planını vurğulayır.

Bizim müəssisələrdə gecəgündüz hərbi texnika, o cümlədən məşhur "Katyuşa" raketləri istehsal edilirdi.

Azərbaycan elminin nümayəndələri də bizim ümumi qələbəmizə sanballı töhfə veriblər. Bunu bilən azdır, amma böyük Azərbaycan alimi Yusif Məmmədliyəv sonradan "Molotov kokteyli" adı ilə məşhurlaşmış yandırıcı qarışıq ixtira etmişdi.

Azərbaycanda formalaşdırılmış 416-cı Qırmızı Bayraqlı Taqanroq diviziyası Qafqazdan Berlinə qədər şanlı döyüş yolu keçib. Böyük Vətən müharibəsi cəbhələrində ləyaqətlə döyüşən, Azərbaycanın bayrağını uca tutan, xalqımıza xas olan vətənpərvərlik, cəsəret, doğma torpağın müdafiəsində dönməzlik kimi ən yaxşı keyfiyyətləri nümayiş etdirən bu diviziyanın döyüşçülərinin igidliyi və şücaəti ilə ölkəmizdə fəxr edirik.

Bu ilin mart ayında Rusiya Federasiyasının Rostov vilayətinin qubernatoru Vasili Qolubevin başçılığı ilə nümayəndə heyəti Azərbaycana səfər etmişdi. Onlarla görüş zamanı

mənə 1980-ci ildə o dövrdə Azərbaycanın rəhbəri olmuş ümummilli lider Heydər Əliyevin Rostov vilayətinə səfərinə həsr edilmiş bir videoalbum verdilər.

Heydər Əliyev həmin səfər zamanı Rostov vilayətinin faşizmdən azad edilməsinin rəmzi olan və müstəsna igidliklər göstərmiş 130-cu və 416-cı Azərbaycan atıcı diviziyalarının əsgərlərinin qəhrəmanlığına həsr edilmiş "Sambek yüksəklikləri" memorialının açılışında iştirak edib.

İndi həmin memorialın yanında "Sambek yüksəklikləri" adlı xalq hərbi-tarixi muzey kompleksi yaradılır. O görüşdə qeyd edilmişdi ki, bu il həmin kompleksin açılışı planlaşdırılır. Rusiya tərəfinin 416-cı Taqanroq diviziyasının əsgər və zabitlərinin xatirəsini və igidliklərini ehtiramla yad etməsini biz çox yüksək qiymətləndiririk.

Bu gün Böyük Vətən müharibəsi veteranları Azərbaycanda dövlət tərəfindən böyük dəstək alır. Biz onların qəhrəmanlığını həmişə xatırlayırıq. Hər il mayın 9-da mən bu böyük tarixə həsr edilmiş təntənəli tədbirdə onlarla görüşürəm, biz həlak olanların xatirəsini birlikdə yad edir, onların məzarları üzərinə gül-çiçək, əklillər qoyuruq. Lakin, təəssüf ki, müstəqilliyin ilk illərində vəziyyət belə deyildi. Özünü Xalq Cəbhəsi adlandıran bir qrup hərbi çevrilmiş yolu ilə hakimiyyətə gələndə onlar 9 May bayramını ləğv etdilər, müharibə veteranları təqiblərə,

mənevi terrora məruz qalırdılar, bəzi ölkələrdə indi də baş verən hadisələr o vaxt praktiki olaraq bizdə baş verirdi. Yalnız Heydər Əliyev hakimiyyətə qayıdandan sonra tarixi ədalət bərpa olundu, veteranlar yenidən dövlətin dəstəyindən istifadə etməyə başladılar, mayın 9-u ümummilli bayram elan edildi və biz o vaxtdan - 1994-cü ildən bu bayramı qeyd edirik, həmin gün qeyri-ış günüdür.

- Nasist canilərinin, o cümlədən postsovet məkənində qəhrəmanlaşdırılmasına qarşı mübarizə hazırda həmişəkindən daha aktualdır.

- Bu gün tarixi yenidən yazmaq, faşistləri qəhrəmanlaşdırmaq, tarixi həqiqəti təhrif etmə kimi təhlükəli meyillər müşahidə edirik. Biz buna çox ciddi yanaşmalıyıq. İstər tarixin yenidən yazılması, istərsə də faşizmin qəhrəmanlaşdırılması qətiyyətlə yolverilməzdir.

Qeyd etmək istərdim ki, bu məsələdə həm Rusiyanın, həm də Azərbaycanın mövqeləri tamamilə eynidir. Biz Böyük Vətən müharibəsi haqqında həqiqəti təhrif edilməsi, tarixin yenidən yazılması, faşizmin və faşistlərin qəhrəmanlaşdırılması cəhdlərinə qarşı qətiyyətlə mübarizə aparırıq. Bizim mövqelərimiz həm tarixi həqiqətə, ədalətə, həm də buna əsaslanır ki, gələcək nəsillər kimin təcavüzkar və kimin təcavüz qurbanı olmasına, kimin qalib gəlməsinə və bu Qələbənin nəyin bahasına qazanılmasına heç vaxt şübhə etməsinlər.

Ötən ilin dekabr ayında Sankt-Peterburqda qeyri-formal Sammitdə Rusiya Prezidenti Vladimir Vladimiroviç Putin İkinci Dünya müharibəsi dövrünə aid bir sıra sənədlər təqdim etdi. Bu sənədlərin çoxu əvvəl məlum deyildi. Hesab edirəm ki, bu faktın böyük əhəmiyyəti olub, çünki müharibənin tarixi ilə bağlı bir sıra məqamlara aydınlıq gətirib. Real faktların məlum olmaması, onları bilməmək çox vaxt tarixi həqiqəti təhrifinə gətirib çıxarır. İkinci Dünya müharibəsinin tarixi məsələsində bu, tarixi yenidən yazmaq və faşizmi qəhrəmanlaşdırmaq kimi təhlükəli meyillərlə bağlıdır. Buna görə belə sənədlərin açılması, əlbəttə ki, tarixi həqiqətə xidmət edir.

Təəssüf ki, MDB məkənində, o cümlədən Ermənistanda da faşizmin qəhrəmanlaşdırılması baş verir. Ermənistanın əvvəlki hakimiyyəti Yerevanın mərkəzində faşist cəllad və satqın, alman faşistlərinə Qaregin Njde ləqəbi ilə xidmət etmiş Qaregin Ter-Arutunyana heykəl qoyub. MDB ölkələrindən olan müharibə veteranlarının böyük bir qrupu Ermənistanın əvvəlki rəhbərliyinin bu həyasız addımına qarşı dəfələrlə qəti etirazını bildirib. 2019-cu ilin mayında Rusiya Xarici İşlər Nazirliyi "Nazizmin qəhrəmanlaşdırılması, neonasizmin və irqçiliyin müasir formalarının, irqi ayrı-seçkiliyin, ksenofobiyanın və onlarla bağlı dözümsüzlüyün yayılmasına şərait yaradan praktikanın digər növləri ilə bağlı vəziyyət haqqında" məruzə təqdim edib. Məruzədə deyilir: "Ermənistanın keçmiş hakim Respublika Partiyası üçüncü Reyx ilə əməkdaşlıq etməsi barədə məlumat olan millətçi təmayüllü Qaregin Njde kimi heç də birmənalı olmayan siyasi xadimin xatirəsinin əbədləşdirilməsi üçün addımlar atıb". Bu, Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin mövqeyidir. Rusiya Federasiyasının Müdafiə naziri, ordu generalı Sergey Şoyqunun sədrliyi ilə Rusiya Federasiyası Müdafiə Nazirliyinin baş redaksiya komissiyası tərəfindən nəşr edilmiş 12 cildlik "1941-1945-ci illərin Böyük Vətən müharibəsi" ensiklopediyasının "Böyük Vətən müharibəsi illərində gizli müharibə, kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat" nəşrinin 6-cı cildində dərc edilmiş "Müharibənin son dövründə hərbi əks-kəşfiyyat fəaliyyəti" serlovhəli məqalədə deyilir: "Dromedar" abverqrup-114 haqqında agentura işi çərçivəsində əks-kəşfiyyatçılar daşnak ordusunun keçmiş generalı, almanların yanında Njde ləqəbi ilə xidmət etmiş mühacir Ter-Arutunyana tapıb və həbs ediblər. O, Böyük Vətən müharibəsi dövründə Bolqarıstan ərazisində erməni millətindən olan 30-dan çox agenti cəlb edib, onların təxribat hazırlığında və pozucu fəaliyyət üçün Qızıl Ordunun arxa cəbhəsinə çatdırılmasında iştirak edib. ŞMERŞ əməkdaşları 17 təxribatçıyı tutub, qalanlar barəsində axtarış elan ediblər". Njde Avropanın yəhudi əhalisinə qarşı Holokostda da iştirak edib. 1942-ci ildə o, Sovet İttifaqına qarşı döyüşən erməni le-

gionu təşkil edib. Yeri gəlmişkən, Njdenin əsas şüarı belə idi: "Almaniya üçün həlak olan Ermənistan üçün həlak olur". Burada necə dəyərlər, şərhə ehtiyac yoxdur. Njde həbs edildi və ömrünü Vladimir həbsxanasında başa vurdu. 2016-cı ildə Ermənistan paytaxtının mərkəzində bu satqın cəllada az qala 6 metr hündürlüyündə abidə qoyulub. Təəssüf ki, Ermənistanın yeni hakimiyyəti bu heykəli sökmədi. Hesab edirəm ki, MDB məkənində faşizmin qəhrəmanlaşdırılmasına yol verilməməlidir.

- Sizin fikrinizcə, Dağlıq Qarabağ münafişesinin nizamlanmasının yolları və prinsipləri necədir?

- Ermənistanın Azərbaycana qarşı 25 ildən çox davam edən təcavüzü ölkəmizin ərazisinin təqribən 20 faizinin işğal edilməsinə gətirib çıxarıb. Nəticədə 1 milyondan çox azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşüb.

Həm tarixi ədalət, həm də beynəlxalq hüquq baxımından Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsidir. Qeyd etməliyəm ki, "Qarabağ" adının özü Azərbaycan sözdür. Tarixdən məlumdur ki, 1805-ci ildə Qarabağ xanı İbrahim xan tərəfindən Rusiya ordusunun generalı Sisiyanovla imzalanmış sazişə görə Azərbaycanın Qarabağ xanlığı müstəqil ölkə kimi Rusiya imperiyasının tabeliyinə keçib. Kürəkçay sazişi adlanan bu sənədin mətnini internetdə tapmaq olar. Həmin sənəddə Qarabağın erməni əhalisi barədə heç nə deyilmir. 1813-cü və 1828-ci illərdə imzalanmış Gülistan və Türkmənçay müqavilələri əsasında Azərbaycanın qalan əraziləri də Rusiya imperiyasının tərkibinə keçib. Həmin dövrdə erməniləri İrandan və Şərqi Anadoludan Azərbaycanın Qarabağ regionuna köçürməyə başlayıblar. Beləliklə, yüz minlərlə erməni köçkün tarixi Azərbaycan torpağına gəlib çıxıb.

Sonradan, 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti yaradılarda onun ilk fərmanlarından biri İrəvanın Azərbaycanın tərkibindən Ermənistanın tərkibinə verilməsi və Ermənistanın paytaxtı elan edilməsi haqqında fərman olub. Bu da tarixi faktıdır. 1921-ci ildə bolşeviklər partiyasının Qafqaz bürosu Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın tərkibində saxlanması haqqında qərar qəbul edib. Bəzi erməni tarixçilərinin yazdığı kimi, Azərbaycana verilməsi haqqında yox, məhz saxlanması haqqında. Bu da tarixi faktıdır. Daha bir tarixi fakt ondan ibarətdir ki, 1923-cü ildə Azərbaycan Sovet Sosialist Respublikası Azərbaycanın tərkibində Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin yaradılması haqqında fərman verib.

Azərbaycan BMT-yə daxil olanda da, o, özünün tam ərazi bütövlüyü çərçivəsində daxil olub. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münafişesi Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, bütün dünya tərəfindən qəbul edilmiş BMT-nin Nizamnaməsi və Helsinki Yekun Akti çərçivəsində həll edilməlidir.

(Ardı 4-cü səhifədə)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev: "9 May - bizim ümumi Böyük Qələbə günümüzdür"

(Əvvəli 3-cü səhifədə)

Buraya BMT Təhlükəsizlik Şurasının erməni qüvvələrinin işğal edilmiş ərazilərdən dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən 4 qətnaməsini, ATƏT, Qoşulmama Hərəkatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Avropa Parlamenti və digər beynəlxalq təşkilatların qətnamələrini, həmçinin "Dağlıq Qarabağ respublikası" adlandırılan qanunsuz qurumun heç bir ölkə tərəfindən tanınmamasını da əlavə etsək görərik ki, münaqişə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün tanınması və onun suverenliyinə hörmət müstəvisində həll edilməlidir. Erməni qoşunları işğal edilmiş ərazilərdən dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmalı, bu torpaqlardan qovulmuş qaçqınlar və məcburi köçkünlər öz tarixi yurdlarına qaytarılmalıdır. İşğal edilən tək-cə Dağlıq Qarabağ deyil. Ona bitişik 7 rayon da işğal olunub. Həmin 7 rayonda heç vaxt ermənilər yaşamayıblar.

Münaqişə ilə əlaqədar onu da qeyd etməliyəm ki, bu yaxında erməni təbliğatına və bütövlükdə bu məsələ ilə əlaqədar Ermənistanın mövqeyinə növbəti böyük zərbə vurulub. Əslində, bu zərbəni onlar özləri özlərinə vurublar. Əlbəttə, bizim məqsədyönlü fəaliyyətimiz, beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələrimiz bu zərbəni gücləndirib. Söhbət qondarma "Dağlıq Qarabağ respublikası"nda keçirilən qondarma "prezident seçkiləri" haqqındadır. Bu "seçkilər" bir daha göstərdi ki, heç kəs bu qanunsuz hərbi xunta rejimini tanımır. "Seçkilər"dən sonra aparıcı beynəlxalq təşkilatlar onları tanımadı, bu barədə açıq bəyanatlar səsləndi. ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrleri Rusiya, ABŞ və Fransa bəyanatla çıxış etdilər. ATƏT-in Parlament Assambleyası, Avropa İttifaqı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Qoşulmama Hərəkatı və Avropa Parlamenti bəyanatlarla çıxış etdilər. Bütün bu təşkilatlar həmin "seçkiləri" tanımadılar və bir daha göstərdilər ki, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsidir. Bu, bir daha nümayiş etdirdi, - mən bunu demişəm, bir daha demək istəyirəm, - Dağlıq Qarabağ Azərbaycanıdır və nida işarəsidir.

Biz beynəlxalq ictimaiyyəti və ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədr ölkələrini bu təcavüzkar ölkəyə ciddi təzyiç göstərməyə çağırıraq ki, sülhəratma prosesi yerində saysın.

- Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin müasir vəziyyətini necə qiymətləndirirsiniz?

- Son illərdə Azərbaycan ordu quruculuğunda böyük uğurlar qazanıb. Bu gün ölkənin Silahlı Qüvvələrini möhkəm intizam, vətənpərvərlik, yüksək mənəvi mübarizlik ruhu və döyüş qabiliyyəti səciyyələndirir. Silahlı Qüvvələr ən müasir silahlar və hərbi texnika ilə təchiz edilib. Şübhəsiz, bütün bunlar son illərdə ölkənin hərbi qüdrətinin möhkəmlənməsinə gətirib çıxarıb.

"Global Firepower-2019"un hesabatına görə, Azərbaycan dünyanın ən güclü ordularının reytingində 52-ci yerdədir. Xü-

susi qeyd etmək istəyirəm ki, 2006-cı ildə bizdə Müdafiə Sənayesi Nazirliyi yaradılıb. Son illərdə 20-dən çox hərbi zavod fəaliyyətə başlayıb. Bu zavodlarda 2000-dən çox adda hərbi təyinatlı məhsullar istehsal edilir, ordumuz həmin məhsullarla təchiz olunur. Eyni zamanda, biz hərbi məhsulları ixrac edirik.

Son illərdə ən müasir texnika və silahlar alınıb. Onların arasında yüzlərlə zirehli texnika, çoxsaylı keşikçi gəmiləri və hərbi gəmilər, hava hücumundan müdafiə sistemləri, onlarla döyüş təyyarəsi, yüzdən çox döyüş, hərbi-nəqliyyat və nəqliyyat helikopterləri, ən müasir pilotsuz kəşfiyyat və döyüş uçuş aparatları, hava hücumundan, raketdən müdafiə vasitələri, ən müasir rabitə vasitələri, reaktiv yaylım atəşi sistemləri, operativ-taktiki raket kompleksləri var.

Biz hərbi qulluqçuların sosial həyatına xüsusi əhəmiyyət veririk, hərbiçilərin xidmət şəraiti yaxşılaşdırılır. Son illərdə onlarla hərbi şəhərcik yaradılıb. Hərbiçilərin xidmət şəraiti çox yaxşıdır. Son bir neçə ildə hərbi hissələrin, hərbi şəhərciklərin 80 faizdən çoxu yenidən tikilib və ya əsaslı təmir edilib. Qarşıdakı 2-3 il ərzində bütün hərbi şəhərciklər tamamilə təmir ediləcək. Hərbi qulluqçuların mənzil-məişət məsələləri həll edilir. Qəbul edilmiş qərar əsasında orduda 20 il qüsursuz xidmət etmiş hərbiçilərə dövlət pulsuz mənzillər verilir. Bu gün bizim hərbi hissələrdə 20 mindən çox mülki şəxs işləyir. Əvvəllər bu işləri əsgərlər görürdülər. Biz onları məişət işlərindən azad etmişik. Eyni zamanda, mülki şəxslərdən ötrü 20 mindən çox iş yeri açılıb.

Şübhəsiz, yuxarıda göstərilən, son illərdə görülmüş bütün tədbirlər Silahlı Qüvvələrin maddi-texniki bazasının daha da möhkəmlənməsinə, hərbi qulluqçuların sosial müdafiəsinin güclənməsinə səbəb olub və biz bu istiqamətdə atılan addımları davam etdirəcəyik.

- Rusiya ilə Azərbaycan arasında siyasət, iqtisadiyyat, hərbi-texniki əməkdaşlıq sahələrində və başqa istiqamətlər üzrə münasibətlərin vəziyyətini və inkişaf perspektivlərini Siz necə səciyyələndirirsiniz?

- Bu gün strateji tərəfdaşlığa əsaslanan Azərbaycan-Rusiya ikitərəfli dostluq münasibətləri bütün istiqamətlər üzrə uğurla inkişaf edir. Ölkələrimiz arasında çox fəal siyasi dialoq mövcuddur. Prezident Vladimir Vladimiroviç Putin ilə mənəm çoxsaylı şəxsi görüşlərim ikitərəfli qarşılıqlı əlaqələrin inkişafına çox ciddi təkan verir, həmçinin bizim regionda vəziyyətə də müsbət təsir göstərir.

Biz fəaliyyətimizin demək olar ki, bütün sahələrini - ticarət, nəqliyyat, energetika, humanitar sahə və turizmi əhatə edən beş yol xəritəsi çərçivəsində proqramı fəal reallaşdırırıq. Ötən ilin sonunda bu yol xəritələrinə daha ikisi - innovasiyalar və gənclər siyasəti üzrə yol xəritələri əlavə edilib.

Keçən il mən Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin dəvəti ilə

"Valday" Diskussiya Klubunun iclasında iştirak etmişəm. Hər il bütün dünyada siyasətçilərin, politoloqların, ekspertlərin və analitiklərin diqqətini cəlb edən bu tədbirə dəvət almış dörd dövlət başçısından biri mən idim. "Valday" Klubu dünya gündəliyindəki mühüm problemlərin müzakirəsi üçün ən vacib diskussiya platformalarından biri kimi özünü göstərib.

Rusiya ilə bizim münasibətlərimiz zamanın sınağından çıxıb. Hər iki tərəf bu münasibətləri strateji tərəfdaşlıq münasibətləri adlandırır. Bu, həqiqətən belədir. Biz həm qonşuyuq, həm də mehriban dostlar. Son dövrdə bizim münasibətlərimiz daha səmərəli və keyfiyyətli olub.

Biz beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində fəal qarşılıqlı əlaqə saxlayır, ən mühüm və ümdə məsələlərdə ənənəvi olaraq bir-birimizi dəstəkləyirik. Biz BMT, ATƏT və əlbəttə, MDB məkanında sıx qarşılıqlı fəaliyyət edirik.

Bizim çox sıx iqtisadi, ticari münasibətlərimiz var. Azərbaycanda Rusiya kapitalı 700-ə yaxın şirkət fəaliyyət göstərir. Həcmi milyard dollarlarla ölçülən qarşılıqlı investisiyalar həyata keçirilir.

Ötən il ölkələrimiz arasında əmtəə dövriyyəsi təqribən 20 faiz artıb və 3 milyard dollardan çox olub.

Burada bir məqamı qeyd etmək çox vacibdir ki, koronavirus pandemiyası ilə əlaqədar vəziyyətə baxmayaraq, cari ilin birinci rübündə ölkələrimiz arasında əmtəə dövriyyəsi 2 faiz artıb, ixrac-idxal əməliyyatlarının həcmi də artıb. Bu da çox vacibdir ki, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizi fəaliyyətini davam etdirir, o cümlədən bu dəhliz çərçivəsində yükdaşımalar və tranzit daşımaları həyata keçirilir. Azərbaycan ərazisindən keçməklə Rusiyadan Avropa istiqamətində Şimal-Qərb dəhlizi də işə salınıb. Ötən ilin sonunda Azərbaycanla Rusiyanın sərhədində Samur çayı üzərindən körpünün açılışı tək-cə bu iki ölkə üçün deyil, bütövlükdə region üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən hadisə olub. Ona görə ki, bu körpü beynəlxalq yükdaşımaların intensivləşdirilməsi, biznes əlaqələrinin genişlənməsi, habelə Şimal-Cənub və Şimal-Qərb nəqliyyat dəhlizlərinin inkişafı üçün yeni imkanlar yaradır. Keçən il Şimal-Cənub dəhlizi ilə yükdaşımaların həcmi 60 faiz artıb. Azərbaycan regionda əməkdaşlıq üçün yaxşı perspektivlər açan, Asiyadan Avropaya və əks istiqamətdə yüklərin daşınması məsafəsini və çatdırılması müddətlərini xeyli azaldacaq bu mühüm nəqliyyat layihəsinin reallaşdırılması ilə əlaqədar öz ərazisində bütün işi başa çatdırıb. Hesab edirəm ki, regionda mühüm nəqliyyat arteriyası kimi Şimal-Cənub dəhlizinə ehtiyac daha da artacaq.

Hərbi-texniki əməkdaşlıq fəal inkişaf edir. Rusiya və Azərbaycan prezidentlərinin birgə mətbuat konfranslarının birində deyildiyi kimi, Azərbaycanın Rusiyadan aldığı hərbi təyinatlı məhsulların həcmi 5

milyard dollara bərabərdir.

Humanitar sahədə əlaqələrimiz də uğurla inkişaf edir. Artıq neçə ildir ki, Azərbaycanda Moskva Dövlət Universitetinin filialı, həmçinin Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin filialı fəaliyyət göstərir. Azərbaycanın dövlətə məxsus bütün ali məktəblərində rus dilində bölmələr mövcuddur. Ölkəmizdə 25 min tələbə rus dilində oxuyur. Təhsilin rus dilində olduğu 338 məktəbdə 130 min şagird də rus dilində təhsil alır.

Bizim münasibətlərimizin bir göstəricisi həm ölkələr, həm də xalqlar arasında münasibətlərin ruhuna və xarakterinə ən parlaq sübutdur. 2019-cu ildə Azərbaycana Rusiyadan rekord sayda - bir milyona yaxın turist səfər edib. Bu ilin əvvəlində də yaxşı dinamika müşahidə olunurdu, lakin koronavirus pandemiyası turist axınına dayandırdı. Ümidvarıq ki, pandemiya başa çatandan və sərhədlər açıldıqdan sonra rusiyalı turistlərin ölkəmizə səfərləri bərpa olunacaq. Ona görə ki, rusiyalılar burada özlərini rahat, adi şəraitdə olduğu kimi hiss edirlər, dil baryeri ilə bağlı çətinliklərlə üzləşmirlər.

Bu da sırr deyil ki, turistlər tək-cə görməli yerlərə baxmaq və milli mətbəx nümunələrini dadmaq üçün gəlmirlər, onlar elə yerlərə gedirlər ki, orada özlərini təhlükəsiz, rahat, öz evlərində olduğu kimi hiss etsinlər.

Keçən il noyabrın 23-də Moskvada Xalq Təsərrüfatı Nailiyyətləri Sərgisində əsaslı bərpa işlərindən sonra "Azərbaycan" pavilyonunun açılışı oldu. Xalq Təsərrüfatı Nailiyyətləri Sərgisində "Azərbaycan" pavilyonunun bərpadan sonra açılışı ölkələrimiz arasında münasibətlərin dostluq xarakterinin daha bir təzahürü oldu.

- Dünyada strateji və enerji sabitliyinin dəstəklənməsi Azərbaycanın töhfəsi nədən ibarətdir?

- Mən dəfələrlə demişəm ki, hər bir ölkənin enerji təhlükəsizliyi onun milli təhlükəsizliyinin ayrılmaz tərkib hissəsidir. Buna görə də əsas məsələ enerji müstəqilliyinin təmin edilməsi idi və biz buna nail olduq.

Son illərdə Azərbaycan elektrik enerjisinin və təbii qazın idxalçısından onların ixracatçısına çevrilib. 2003-cü ildən bəri Azərbaycanda 30-dan çox elektrik stansiyası tikilib. Bir neçə ildir ki, biz istehsal edilən elektrik enerjisinin artıq hissəsini ixrac edirik. Yeri gəlmişkən, biz ölkənin ekoloji vəziyyətinə böyük diqqət yetiririk, buna görə də son illərdə Azərbaycanda inşa edilən elektrik stansiyaları bütün ekoloji tələblərə cavab verir və respublikanın təbii qaz və su ehtiyatları əsasında işləyir.

Biz Azərbaycanda bərpalanan enerjinin inkişafına da böyük diqqət yetiririk. Bu ilin yanvar ayında ilkin razılıq əldə edildi və bərpalanan enerji sahəsində böyük təcrübəyə malik olan iki iri xarici şirkət Azərbaycanla ilkin sazişlər imzaladı. Həmin sazişlər əsasən ölkəmizdə yalnız əcnəbi investorların hesabına ümumi gücü 440 meqavat olan iki elektrik stansiyası tikiləcək - biri külək enerji-

sindən, digəri günəş enerjisindən elektrik enerjisi istehsal edəcək.

Bizdə elektrotexnika sahəsinin infrastrukturunu tamamilə modernləşdirilib. Davos Dünaya İqtisadi Forumunun reytinginə əsasən elektrik enerjisinin elçatılıq əmsalına görə Azərbaycan dünyada ikinci yeri tutur.

İri transmilli neft-qaz layihələrinin həyata keçirilməsi məsələsinə gəldikdə bizim enerji resurslarımızın bir neçə istiqamətdə ixrac edən 7 neft və qaz kəməri inşa olunub.

Cənub Qaz Dəhlizinin tikintisi uğurla başa çatmaq üzrədir. Bu dəhliz dörd layihədən ibarətdir:

- Ehtiyatlarının həcmi 1 trilyon kubmetrdən çox olan "Şahdəniz-2" qaz-kondensat yatağı;
- Cənubi Qafqaz qaz kəməri;
- TransAnadolu qaz kəməri (TANAP).

Yuxarıda göstərilən 3 layihənin reallaşması artıq başa çatdırılıb.

- TransAdriatik qaz kəmərinin (TAP) tikintisi üzrə işlərin 94 faizdən çoxu yerinə yetirilib.

Nisbətən yaxın vaxtlarda ehtiyatlarının həcmi minimum 300 milyard kubmetr qaza bərabər olan yeni "Abşeron" qaz-kondensat yatağı açılıb. Bu yataqda hasilatın gələn il başlanması gözlənilir. Bu ilin mart ayında "Qarabağ" iri neft yatağı kəşf edilib. Daha bir neçə perspektivli neft-qaz strukturu kəşfiyyat və işlənilmə mərhələsindədir. Beləliklə, bütün bunlar neft hasilatının sabit profilini və təbii qaz hasilatının artan həcmi təmin edəcək.

Biz lap əvvəldən OPEC+ formatında fəal iştirak etmişik. Qeyd etmək istəyirəm ki, OPEC+ formatı ideyasını ilk dəfə mən bir neçə il bundan əvvəl Davos Dünaya İqtisadi Forumunun panel müzakirələrində irəli sürmüşəm. Azərbaycan bu yaxınlarda da 9-cu və 10-cu OPEC+ görüşlərində fəal iştirak edib. Bu görüşlərin digər iştirakçıları kimi, Azərbaycan da neft hasilatının azaldılması üzrə öhdəlik götürüb, özünü etibarlı və sabit tərəfdaş kimi göstərib.

Məmnuniyyətlə qeyd etmək istəyirəm ki, Azərbaycan Rusiya ilə ikitərəfli münasibətlərimizin bütün başqa sahələrində olduğu kimi, enerji sahəsində də çoxillik uğurlu əməkdaşlıq təcrübəsinə malikdir və mən əminəm ki, bu əlaqələr gələcəkdə də fəal inkişaf edəcək.

Sonda dost Rusiya xalqını Böyük Vətən müharibəsində Qələbənin yaxınlaşmaqda olan 75 illiyi bayramı münasibətilə təbrik etmək istərdim. Mən Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Vladimiroviç Putin tərəfindən mayın 9-da Qələbə Günü'nün bayramı edilməsi üçün Moskvaya dəvət olunmuşam və bu bayram tədbirində iştirak etmək niyyətində idim. Lakin təəssüf ki, koronavirus pandemiyası ilə əlaqədar bu tədbir başqa vaxta keçirilib. 9 May bizim ümumi bayramımızdır. Bizim ümumi Böyük Qələbəmiz günüdür. Azərbaycanın və Rusiyanın bu bayrama münasibəti ölkələrimizi və xalqlarımızı daha da yaxınlaşdırır.

Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi Ümummilli Liderin xatirəsini yad edib

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 97-ci ildönümü münasibəti ilə Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və nazir müavinləri Fəxri xiyabanı ziyarət ediblər.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi Ulu Öndərin məzarı önünə gül dəstələri qoyub, xatirəsini hörmət və ehtiramla yad ediblər.

Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi Böyük Vətən müharibəsində həlak olanların xatirəsini anıb

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, mayın 9-da Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və nazir müavinləri Böyük Vətən müharibəsində faşizm üzərində Qələbənin 75-ci ildönümü münasibətilə iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı general-mayor Həzi Aslanovun abidəsini ziyarət ediblər.

Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi abidə önünə gül dəstələri qoyub, İkinci Dünya müharibəsində misilsiz qəhrəmanlıqlar göstərmiş xalqımızın igid oğullarının əziz xatirəsini dərin ehtiramla yad ediblər.

Xüsusi təyinatlı bölmələrin taktiki-xüsusi təlimi keçirilib

Müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi 2020-ci il üçün döyüş hazırlığı planına əsasən, xüsusi təyinatlı bölmələrin taktiki-xüsusi təlimi keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, təlim zamanı xüsusi təyinatlı qruplar şərti düşmən mü-

tin ələ keçirilməsi fəaliyyətini məşq ediblər. Əsas diqqət gizli hərəkətin təşkili və şərti düşmənin diversiya-kəşfiyyat qruplarının məhv edilməsinə yönəldilib.

Sonra xüsusi təyinatlılar əlbəyaxa döyüş elementlərinin tətbiqi ilə nümunəvi çıxışlar nümayiş etdiriblər.

Xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinə elektron ərizələrin qəbulu başlayır

Mayın 12-dən Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçu hazırlayan xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinə elektron ərizələrin qəbulu başlayır.

Qəbulun ilk mərhələsində abituriyentlər mayın 12-dən iyunun 5-dək Dövlət İmtahan Mərkəzinin saytında (dim.gov.az) qeydiyyatdan keçərək elektron ərizələrini təsdiq etdirməlidirlər.

Elektron ərizəni təsdiq etdirmiş vətəndaşlardan ad, soyad və ata adını, ərizənin tarixi və nömrəsini, faktiki yaşadıqları ünvanı və daimi əlaqə saxlanılması mümkün olan 2 telefon nömrəsini müvafiq olaraq aahm@mod.gov.az və herbi-tibb@mod.gov.az elektron ünvanlarına göndərmələri xahiş olunur.

Qəbulla bağlı əlavə məlumat Müdafiə Nazirliyinin rəsmi internet saytında yerləşdiriləcək.

**Müdafiə Nazirliyi
Mətbuat Xidməti**

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Silah və hərbi texnika yay istismar rejiminə keçirilir

Azərbaycan Ordusunun bütün hərbi hissə və bölmələrində 2020-ci ilin döyüş hazırlığı planına əsasən, silah, döyüş və xüsusi texnika yay mövsümündə istismar rejiminə keçirilir.

Döyüş və xüsusi texnikanın yanacaq-sürtkü materialları hərbi hissələrdəki texniki xidmət məntəqələrində dəyişdirilir və onlara planlı şəkildə mövsümi qulluq göstərilir.

Ermənistan silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozub

12 may 2020-ci il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan və snayper tüfənglərindən də istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 24 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonunun Zamanlı kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Ağdam rayonunun işğal altında olan Mərzili, Füzuli rayonunun Aşağı Veysəlli, Qaraxanbəyli, Qorqan kəndləri yaxınlığında, həmçinin Tərtər və Xocavənd rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqələri atəşə tutulub.

Ulu öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 97-ci ildönümü münasibətilə Azərbaycan Ordusunda silsilə tədbirlər keçirilib

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 97-ci ildönümü münasibətilə Müdafiə Nazirliyinin tabeliyində olan birlik, birləşmə, hərbi hissə və xüsusi təyinatlı hərbi təhsil müəssisələrində silsilə tədbirlər keçirilib.

Plana əsasən, şəxsi heyət Heydər Əliyev mərkəzlərini, muzeyləri və abidələri ziyarət edib, Ulu Öndərin şərəfli həyat yolu və fəaliyyəti haqqında filmlər nümayiş etdirilib, elmi-praktik konfranslar, "dəyirmi masa"lar, iməciliklər, digər mədəni-kütləvi tədbirlər təşkil olunub.

**Müdafiə Nazirliyi
Mətbuat Xidməti**

Ermənistan ordusunda kriminal hadisələr

İşğal edilmiş yaşayış məntəqələrimizdə yerləşdirilən Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələrində xidmət edən hərbiçilərin törətdikləri cinayətlərin sayı artmaqdadır. Bu günlərdə düşmən ordusunda xidmət edən zabitin qumarda uduzduğu külli miqdarda borcun əvəzinə hərbi hissəyə məxsus bəzi avadanlığı satması məlum olub.

Martin 25-də əslən Stepanovandan olan, hazırda Ağdərədə xidmət edən zabit Roman Tunyan döyüş postunu və ailəsini ataraq sevgilisi ilə Yerevan şəhərinə qaçıb. Söhbət zamanı onun həyat yoldaşı zabitin kazino həvəskarı və qumar azarkeşi olduğunu, dəfələrlə külli miqdarda pul uduzduğunu da bildirib.

R.Tunyan sevgilisi ilə birlikdə Yerevan şəhərindəki kazi-

nolardan birində saxlanılıb. Yoxlama zamanı məlum olub ki, qumarda uduzduğu pulun ödənməsi məqsədilə o, hərbi hissəyə məxsus bəzi avadanlıqları oğurlayaraq satıb.

Rəsmi məlumat verilməşədə, faktla bağlı araşdırma aparılır.

* * *

İşğal edilmiş yaşayış məntəqələrimizdə yerləşdirilən Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələrində xidmət edən hərbi qulluqçular tərəfindən törədilən cinayətlərin sayı azalmır. Bu günlərdə düşmən ordusunun daha bir hərbi qulluqçusunun odlu silah yarası ilə hospitala yerləşdirilməsi məlum olub.

İşğal olunmuş Aşağı Ortağ yaşayış məntəqəmizdə yerləşdirilən 42-ci əlahiddə alayın hərbi qulluqçusu Muşeq Mov-

sesyan 4 nömrəli postda saatdar olduğu zaman guya "silahla ehtiyatsız davrandığı üçün" ayağından yaralanıb.

Əsgər M.Movsesyan 2019-cu ilin 2-ci yarısında Yerevan hərbi komissarlığından xidmətə çağırılaraq Qarabağa göndərilib.

Komandanlıq rəsmi olaraq hadisəni silahla ehtiyatsız davranma kimi qeyd edib. Lakin hospitala yerləşdirilən M.Movsesyanın xidmət yoldaşlarından bəziləri onun taqım komandirinin təhqirlərinə dözməyərək xidmətdən yayınmaq məqsədilə tabeliyində olan avtomatından atəş açaraq özünü ayağından yaraladığını deyirlər.

Faktla bağlı cinayət işi açılıb, araşdırma aparılır.

**Hazırladı:
İsa ELDAROĞLU**

Heydər Əliyev müasir Azərbaycan Ordusunun qurucusudur

(Əvvəli 2-ci səhifədə)

Heydər Əliyev cəmiyyətin ictimai-siyasi sabitliyinin və yekdilliyinin təmin olunmasına xüsusi əhəmiyyət verirdi. Respublikanın rəhbəri kimi o, əsas fəaliyyətini də məhz bu sahədən başladı. Xalqın siyasi qütblərə parçalanmasını, dövlətin vətəndaşlarının bir-birinə qarşı əks cəbhələrdə dayanmasını Heydər Əliyev erməni təcavüzünə qarşı mübarizədə ciddi maneə kimi qəbul edir, bu parçalanmanın, müxalifətçiliyin ifrat forma alması dayandırılmayınca güclü ordu yaratmağın və ölkənin etibarlı müdafiəsinin mümkünlüyünü də istisna edirdi. 1993-cü ilin yayında Gəncə və Lənkəranda baş vermiş hadisələrin, 1994 və 1995-ci illərdə dövlət çevrilişinə göstərilən cəhdlərin qarşısının alınması Heydər Əliyevin böyük siyasət xadimi olduğunu göstərməklə bərabər, respublikada ictimai-siyasi sabitliyin bərqərar olmasına, cəmiyyətin vahid məqsəd ətrafında daha çox səfərbər edilməsinə, ölkənin müdafiə qüdrətinin möhkəmlənməsinə şərait yaratdı. Heydər Əliyev əməli fəaliyyəti ilə bir daha sübut etdi ki, hərbi quruculuq kimi ümumxalq əhəmiyyətli bir məsələnin həlli də, ilk növbədə, ümumxalq yekdilliyindən və ümumxalq həmrəyliyindən asılıdır.

Dövlət quruculuğunun bütün sahələrində olduğu kimi, ordu quruculuğu sahəsində də incə siyasət yeridilməsində Heydər Əliyevin şəxsi keyfiyyətlərini qiymətləndirmək olmaz. Heydər Əliyev Bakıya dəvət olunanda Azərbaycan Ordusunda ağır böhran mövcud idi. Bu böhranın xarakterik tərəfləri aşağıdakılardan ibarət idi:

- orduya dövlət rəhbərliyi təmin edilməmişdi;
- ordu quruculuğu ilə bağlı dövlətin aydın proqramı yox idi;
- dövlət və ordu bir-birindən ayrı düşmüşdü;
- ordu siyasi işlərə cəlb edilmişdi;
- ordu daxilində siyasi mənsubiyyət və məqsədlərə görə parçalanma yaranmışdı;
- ordu daxilində xaos, özbaşnalıq, qanunsuzluqlar baş alıb gedirdi;
- sovet ordusundan miras qalmış hərbi əmlakın böyük bir hissəsi məhv edilmişdi;
- orduya çağırış işi özbaşına buraxılmışdı;
- ordunun döyüş qabiliyyəti zəruri tələblərə cavab vermir;
- orduya vahid komandanlıq təmin edilməmişdi.

Bu nöqsanların sayını artırmaq da olar. Başlıcası isə ordu quruculuğu ilə bağlı cəmiyyət daxilində son dərəcə bədbin bir əhval-ruhiyyə var idi və bu da öz növbəsində ordunun varlığını əks təsir göstərirdi. Ölkə daxilində güclənməkdə olan qeyri-sabitlik isə bu sahədə ümidverici bir addımın atıla biləcəyini şübhə altına qoyurdu.

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev məhz belə bir şəraitdə xilaskarlıq missiyasını öz üzərinə götürdü və respublikanı addım-addım bu dərin böhrandan çıxarmağa başladı və tarix üçün kifayət qədər qısa bir zamandan sonra Azərbaycanın hərbi təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün real

qüvvələri formalaşdırma bildi.

Onun səmərəli fəaliyyəti bir daha göstərdi ki, təşəbbüskarlıq, ardicillıq, qətiyyət, yorulmazlıq, prinsiplilik ordu quruculuğuna rəhbərlik edən dövlət rəhbərinin ayrılmaz xüsusiyyətləri olmalıdır. Bu keyfiyyətlərin səmərəli uzlaşdırılmasının özü də mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Azərbaycan Ordusunun formalaşdırılması sahəsində Heydər Əliyevin tarixi fəaliyyətinin ilk addımları Naxçıvanda atıldı. Bu böyük dövlət xadiminin müxtəlif respublikadakı qısa fəaliyyəti bir daha göstərdi ki, məqsədyönlü, milli maraqları qoruyan siyasət yeridilməsi, xalqın milli maraqlar ətrafında birləşdirilməsi ən mürekkəb vəzifələri belə həyata keçirməyə imkan verir. Heydər Əliyev parlaq zəkası və bənzərsiz təşkilatçılıq qabiliyyəti ilə həm Naxçıvanın erməni təcavüzündən müdafiəsini, həm də burada milli hərbi hissənin sağlamlıq əsasları üzərində formalaşdırılmasını təmin etdi və bununla da respublikanın iqtidarında olan qüvvələrə də dövlətçilik nümunəsi göstərdi.

Ordu quruculuğunun səmərəliliyinə nail olunmasının başlıca şərtlərindən birini Heydər Əliyev xalqın qüvvəsinə arxalanmaqda, xalqla vəhdətdə görürdü. O, xalqın gücü qarşısında hər cür qüvvənin sönük olduğunu təsdiq edir və öz fəaliyyətinə də ən böyük dəstəyi xalqın etibarında və etimadında görürdü. Ölkə həyatının ən böyük problemlərinin həllində də o, məhz xalqın gücünə arxalanırdı və ölkə həyatının mürekkəb anlarında da xalqı ayağa qaldırmağı və milli mənafehlər ətrafında onu səfərbər etməyi bacarırdı.

Azərbaycanda ordu quruculuğunun yeni əsaslar üzərinə qoyulmasının və qısa müddət ərzində yeni ordunun formalaşdırılmasının başlıca şərtlərindən biri də məhz Heydər Əliyev tərəfindən bütün xalqın bu prosesə cəlb edilməsi idi. Ölkədə mövcud olan ən müxtəlif mürekkəbliliklər arasında Heydər Əliyevin müstəsna fəaliyyəti ilə

respublikanın siyasi böhran və girdəbdən çıxarılması adı baxışdan inanılması bir qədər çətin olan bir möcüzəyə oxşayırsa, ordunun böhrandan çıxarılması həmin möcüzənin təkrarı idi. Bu sahədə mövcud olan problemlər son dərəcə çoxşaxəli idi və müəyyən hallarda qeyri-adekvat tədbirlərin həyata keçirilməsi zərurəti də son dərəcə aktual idi. Lakin bu problemlər də həll edildi. Heydər Əliyev bu sahədə də bir möcüzə yaratdı, Azərbaycan Ordusunu məhv olmaqdan, dağılmaqdan xilas etdi, qısa müddət ərzində güclü və təşkilatlanmış bir ordu yaratdı, ordu quruculuğuna mənasibətdə yeni bir baxış formalaşdırdı və Azərbaycan Ordusunu da Azərbaycanın müstəqilliyinin dəyərli reallıqlarından birinə çevirdi.

Nəticədə, xalqın mübarizlik, dönməzlik əzmi orduya da sirayət etdi, şəxsi heyətin mənəvi əhval-ruhiyyəsi kifayət qədər sağlamlaşdırıldı, yeni-yeni ehtiyat hissələr təşkil edilərək cəbhəyə göndərildi, döyüşçülərin və onların ailələrinin sosial qayğı ilə əhatə edilməsində canlanma yarandı.

Bütünlükdə, Heydər Əliyev ordu quruculuğuna mənasibətdə cəmiyyətdə yeni bir təfəkkür formalaşdırdı, insanlarda ordu da xidmətə yeni bir mənasibət yarandı, əvvəlki dövrlərdə orduya olan etimadsızlıq, ordunun ayrı-ayrı qruplarının fəaliyyətindən doğan ehtiyatlılıq və nigranlılıq aradan qaldırıldı, ordunun xalqın bir parçası olmasının real anlamı cəmiyyətdə bərqərar olundu. Heydər Əliyevin bu sahədəki misilsiz fəaliyyəti xalqda orduya inamı geri qaytardı, xalq da ordunu özünün bir parçası kimi qəbul etdi və orduya qayğı ümummilli dəyər aldı, ordu da vahid rəhbərlik altında birləşərək xalqın iradəsinə əks etdirdi və erməni təcavüzünə qarşı mübarizəyə səfərbər oldu.

Ordu quruculuğunda yeni bir mərhələnin başlanğıcını isə Heydər Əliyevin radio və televiziya ilə xalqa 2 noyabr 1993-cü il müraciəti qoydu. Azərbaycan

Respublikasının Prezidenti seçilməsindən cəmi bir ay sonra edilmiş bu müraciət bir tərəfdən sağlamlıq ordu quruculuğunun əsaslarını və bu istiqamətdə xalqın və dövlətin qarşısında dayanan mühüm vəzifələri müəyyənləşdirən konseptual bir sənəd idisə, bir tərəfdən də Heydər Əliyevin xalqa çağırışı idi. Bu çağırış xalqın bütün təbəqələri tərəfindən qəbul edildi və xalqın bütün potensialı ordu quruculuğuna istiqamətləndirildi. Yeni, Heydər Əliyev böyük dövlətçilik təfəkkürü ilə xalqın potensialını ordu quruculuğu kimi mühüm bir sahəyə səfərbər edib bildi. Heydər Əliyev respublika ağsaqqallarına, ziyalılarına, mənəviyyət və incəsənət xadimlərinə, dindarlara, iş adamlarına müraciət edib onları orduya daha yaxından kömək etməyə, əsgər və zabitlərin mübariz döyüş ruhunda tərbiyə olunmasına yardım etməyə, orduda baş verən qanunsuzluqların, başlıcası isə fərariliyin qarşısının alınmasında qətiyyətli mövqe tutmağa çağırırdı. Heydər Əliyev xüsusilə hərbi strukturlara yol tapmış rüşvətxorluğa qarşı mübarizənin gücləndirilməsinin zəruriliyini vurğuladı. Bu baxımdan Ümummilli Lider orduya çağırış-səfərbərlik işinin düzgün təşkil edilməsinə böyük əhəmiyyət verir, bu məsələni yalnız hərbi komissarlıqların və hərbi strukturların deyil, eyni zamanda, dövlət və hakimiyyət orqanlarını qarşısında dayanan çox mühüm vəzifə sayırdı.

İstər səfərbərlik işindəki, istərsə də bütövlükdə ordu quruculuğundakı nöqsanların aradan qaldırılmasında kadrların tərbiyələndirilməsi, seçilməsi, yerləşdirilməsi Heydər Əliyevə görə böyük əhəmiyyət kəsb edən məsələlərdən biri idi. O, dəfələrlə hərbi hissələrə səfər etdi, hərbi hissələrin xidmət heyəti ilə yaxından tanış oldu, əsgər və zabitlərin qayğıları ilə maraqlandı. Heydər Əliyev peşkarlıqla bərabər, mənəviyyət saflığını, əqidə bütövlüyünü, vəzifə borcuna sadıqlığı zabit kadrlarının başlıca keyfiyyətləri he-

sab edir və buna nail olunmasını da ordu quruculuğunun ümde vəzifələrindən biri sayırdı.

Atəşkəsin əldə edilməsindən sonra ordu quruculuğuna diqqət heç də zəifləmədi. Əksinə, Heydər Əliyev dinc fürsətin əldə edilməsini ordu quruculuğunun sürətləndirilməsi üçün münasib imkan kimi qiymətləndirdi. Böyük Öndər birmənalı şəkildə bildirdi ki, Azərbaycanda ordu quruculuğu kampaniya xarakteri daşımamalıdır. Ordu Azərbaycanın müstəqilliyinin atributudur və ona görə bu proses davamlı bir prosesdir.

Atəşkəs dövründə ordu quruculuğunun uğurlu aparılması üçün Heydər Əliyev dövlətin strateji siyasətini müəyyənləşdirdi, milli zabit kadrlarının hazırlanması üçün mükəmməl bir hərbi təhsil sistemi formalaşdırdı, ordunun maddi-texniki bazasının təkmilləşdirilməsi daimi diqqət altına alındı.

Azərbaycan dövlətinin rəhbəri kimi Heydər Əliyevin müstəsna fəaliyyətinin təhlili göstərir ki, respublikanın hərbi təhlükəsizliyinin təmin edilməsində ölkənin xarici siyasətinin məzmunu böyük əhəmiyyət kəsb edir. Ona görə idi ki, xalqın haqq səsinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycan ətrafında yaranmış informasiya blokadasının aradan qaldırılması, Azərbaycanın qarşı hərbi təcavüzün cilovlanması və Azərbaycanın haqlı mövqeyinin dünya miqyasında dəstəklənməsi üçün Heydər Əliyev yeni xarici siyasət formalaşdırdı. Əvvəlki dövrlərdən fərqli olaraq izlənilən yeni xarici siyasət xalqın və dövlətin mənafehinə tabe etdirildi, əsassız birtərəfliliyə son qoyuldu, bölgədə maraqları kəşifən böyük dövlətlərin maraqlarının yaxınlaşdırılmasına cəhd göstərildi, Ermənistanın təcavüzkarlığı barədə müfəssəl məlumatlar ən yüksək kursülərdən dünya ictimaiyyətinə çatdırıldı. Bunun nəticəsi idi ki, dünyanın böyük dövlətlərində, nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarda Azərbaycanın haqlı mövqeyinə dəstək əməli xarakter aldı.

Azərbaycan Ordusunun hazırcı səviyyəsi ordu quruculuğu sahəsində Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilən ordu quruculuğu siyasətinin təməlinə doğru olduğunu bir daha sübut edir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən həmin siyasət indi Azərbaycan Ordusunun yalnız bölgədə deyil, bütünlükdə dünyanın ən müasir orduları arasında yer tutmasına imkan vermişdir. Təsadüfi deyil ki, Heydər Əliyev tərəfindən əsası qoyulmuş Azərbaycan Ordusu indi dünyanın ən güclü orduları sırasında özünə yer alıb və xalqımız şübhə etmir ki, məqamı yetişən anda bu ordu 2016-cı ilin aprelinde, 2018-ci ilin mayında əldə etdiyi uğurları daha geniş miqyasda təkrarlayacaq və Azərbaycanın ərəzi bütövlüyünü təmin edəcəkdir.

Mehman SÜLEYMANOV,
Silahlı Qüvvələrin Hərbi Akademiyasının professoru,
tarix üzrə elmlər doktoru,
ehtiyatda olan polkovnik

Cəbhəboyu zonada hərbi hissələr ziyarət olunub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin göstərişinə əsasən, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının Hərbi məsələlər şöbəsinin müdiri general-polkovnik Məhərrəm Əliyev, Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyin digər rəhbər heyəti Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinin sosial-məişət şəraitinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində aparılan islahatlar çərçivəsində cəbhəboyu zonada tikintisi yekunlaşmaqda olan hərbi hissədə olublar.

Məruzə edilib ki, hərbi hissədə şəxsi heyətin yaşayışı və xidməti-döyüş tapşırıqlarının icrasını təmin etmək üçün lazımi şərait yaradılacaq. Müdafiə Nazirliyi Mətbuat

Xidmətinin məlumatına əsasən, yeni inşa edilən hərbi hissədə aparılan tikinti işlərinin gedişatını yoxlayan Müdafiə naziri inşaat işlərinin keyfiyyətli aparılması və vax-

tında başa çatdırılması ilə əlaqədar müvafiq tapşırıqlar verib.

* * *

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin göstərişinə əsasən, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının Hərbi məsələlər şöbəsinin müdiri general-polkovnik Məhərrəm Əliyev, Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyin digər rəhbər heyəti ön xətdə yerləşən növbəti hərbi hissədə olublar.

Əvvəlcə Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin hərbi hissənin ərazisində ucaldılan büstü önünə gül dəstələri qoyulub, xatirəsi

ehtiramla yad edilib.

Sonra hərbi hissənin əsgər yeməxanası, əsgər yataqxanası, silah və ideoloji otaqlar, əşya və ərzaq anbarlarına baxış keçirilib.

Döyüş növbətçiliyi aparan şəxsi heyətin xidməti ilə maraqlanan general-polkovnik Məhərrəm Əliyev və general-polkovnik Zakir Həsənov ko-

manda-müşahidə məntəqəsindən düşmən mövqelərini müşahidə ediblər.

Hərbi hissədə yaradılan şəraitlə tanışlıqdan sonra Müdafiə naziri hərbi qulluqçuların xidməti və sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində görüləcək işlərlə bağlı müvafiq tapşırıqlar verib.

Naxçıvan Qarnizonu Qoşunlarının bölmələrində komandir hazırlığı məşğələləri keçirilib

"Naxçıvan Qarnizonu Qoşunlarının 2020-ci tədris ilinə uzlaşma planı"na əsasən, tabor, divizion komandirləri və müavinləri ilə komandir hazırlığı sistemində məşğələlər keçirilib.

Komandir hazırlığı məşğələlərində əsas diqqət zabitlərin əməliyyat hazırlığına və bölmələrin idarə edilməsində praktiki vərdişlərinin təkmilləşdirilməsinə yönəldilib.

Müxtəlif təlim yerlərində tabor, divizion komandirləri və müavinlərinə ayrı-ayrı fənlər üzrə dərslər keçirilib, 60, 82 və 120 millimetrlik minaatanlara quraşdırılmış simulyatorlar vasitəsilə praktiki atışlar yerinə yetirilib.

Səhra şəraitində bölmələrin qidalanmasının təşkili, şəxsi heyətin yemək və su tələbatının ödənilməsi məqsədi ilə arxa komanda məntəqəsi açılıb.

Məşğələlər çərçivəsində tərkibinə hava hücumundan müdafiə vasitələri və minaatanlar verilmiş motoatıcı bölüyün müdafiə döyüşünün planlanması, hazırlanması, keçirilməsi və idarə edilməsi metodikası praktiki olaraq göstərilib.

Bölüyün döyüş atışlı taktiki təliminin ssenarisinə əsasən, motoatıcı bölüyün dayaq məntəqəsinə düşmənin bir tabor qədər qüvvəsi pilotsuz uçuş aparatlarının və artilleriya atış zərbələrinin dəstəyi ilə hücum edir.

Düşmən artilleriyasını sus-

durmaq və hava zərbələrini dəf etmək məqsədilə zenit qurğularından, minaatanlardan, piyadanın döyüş maşınlarından və digər vasitələrdən atış tapşırığı yerinə yetirilir.

Düşmənin üstün qüvvələrinin hücumunu dəf edərək maksimal itkiyə məruz qoymaq, dayaq məntəqəsinə əldə saxlamaqla sonrakı fəaliyyətlər üçün əlverişli şərait yaratmaq məqsədilə müdafiə döyüşü aparılır.

Motoatıcı bölüyün ehtiyatda olan taqımı döyüşə yeridilərkən düşmənin hava kəşfiyyat vasitələri tərəfindən müşahidə edilərək artilleriya atış zərbələrinə və kəşfiyyat-diversiya qrupunun basqınına məruz qalır. Aktiv fəaliyyətlərlə düşmənin kəşfiyyat-diversiya qrupu məhv edilir.

Bölüyün döyüş atışlı taktiki təlimində yaranmış mürəkkəb şəraitdə şərti düşməne etibarlı

atış zərbələri endirilir, dayaq məntəqəsi qarşısında düşmənin hücumu dayandırılır və beləliklə də, qarşıya qoyulmuş məqsədə nail olunur.

Məşğələlərə yekun vurulan zaman müdafiə döyüşünün komandirlərdən həm yüksək peşəkarlıq, həm də ortaya çıxan mürəkkəb taktiki şəraitdə soyuqanlıq və iradə göstərməyi, özünü itirməmək bacarığını sərgiləməyi tələb etdiyi vurğulanıb. Döyüşün ən mürəkkəb və çətin növü sayılan müdafiə döyüşünün praktiki olaraq göstərilməsi zamanı komandirlərin peşəkar idarəetmə, şəxsi heyətin yüksək səhra bacarığı nümayiş etdirməsi məşğələlərin sistemli şəkildə təşkil olunub keçirilməsinin əhəmiyyətindən xəbər verir.

**Baş leytenant
Nəriman NƏCƏFOV,
"N" hərbi hissəsi**

Gecikən açıqlamalar epidemiyası və Ermənistan parlamentini vəlvələyə salan iki amil

Bir neçə gündür ki, Ermənistanın daxili ictimai-siyasi həyatında əvvəlcə Rusiya Xarici İşlər naziri Sergey Lavrovun açıqlaması, sonra isə Azərbaycanın Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun döyüş fəaliyyətlərinin aparılmasına hazır olmaları şəklindəki açıqlaması əsas müzakirə predmetinə çevrilib.

Siyasi şərhçi-ictimai Ehtiram Aşırı AZƏRTAC-a bildirib ki, xüsusilə, bu açıqlama erməni KİV-lərində və Ermənistan parlamentinin deputatları arasında böyük narahatçılığa səbəb olub. Deputatların canına əməlli-başlı vəlvələ düşdüüyü de açıq-aydın sezilir. Deputatlar öz yerlərini bərkitmək və Ermənistan əhalisi arasında əlavə xallar qazanmaq, eləcə də qorxularını xalqın canına yeritmək üçün Azərbaycan tərəfinin döyüşə başlamağa hazırlaşdığını iddia edirlər.

Azərbaycanın Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun açıqlamasından bir neçə gün sonra, daha dəqiq ifadə etsək, mayın 4-də Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının Hərbi məsələlər şöbəsinin müdiri general-polkovnik Məhərrəm Əliyev ilə birlikdə ön cəbhəyə səfəri erməni ictimaiyyəti arasında "növbəti Aprel döyüşlərimi başlayır?" şəklində fikirlərin səslənməsinə və rəhbərliklə xalq arasında gərginliyin artmasına gətirib çıxardı. Məhz buna görə, mayın 5-də Ermənistanda keçirilən parlament iclası zamanı "Çiçəklənən Ermənistan" fraksiyasının deputatı Naira Zöhrabyan Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun açıqlamasına istinad edərək "Gəlin, bu açıqla-

malardakı riskləri saxta vətənpərvərlik və düşməne bir qarış torpaq yoxdur" şüarları ilə örtbasdır etməyə çalışmayaq" kimi fikirlə çıxış edərək narahatlığını ifadə edib.

Buradan belə bir qənaətə gəlmək olar ki, işğalçı ölkənin deputatı Ermənistan hökumətinə Azərbaycan Respublikası Müdafiə nazirinin açıqlamasına ciddi yanaşmağa və erməni xalqını növbəti dəfə acı tale ilə üzbəüz qoymamağa çağırır. "Çiçəklənən Ermənistan" fraksiyasının deputatı Naira Zöhrabyan Müdafiə naziri David Tonoyandan fərqli olaraq çox yaxşı başa düşür ki, Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun açıqlamaları Azərbaycan Ordusunun fəaliyyətlərində hər zaman əksini tapır. Bununla yanaşı, işğalçı ölkənin deputatı Ermənistan ordusu ilə Azərbaycan Ordusu arasında müqayisəolunmaz dərəcədə böyük bir uçurumun olduğunu və erməni xalqının bundan sonra növbəti müharibəyə tab gətirə bilməyəcəyini anlayır.

"Rusiya Xarici İşlər naziri Sergey Lavrovun və Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun açıqlamaları Ermənistan hökumətini iki seçim qarşısında qoyur. Ya işğalçı ölkənin rəhbərliyi danışıqlar prosesində düzgün mövqə sərgiləyərək sülh yolu ilə torpaqlarımızdan silahlı qüvvələrini çıxarmalıdır, ya da Azərbaycan Ordusu döyüşərək ərazi bütövlüyümüzün təmin olunması üçün torpaqları azad edəcək. Bu iki məqam işğalçı ölkənin bundan sonrakı danışıqlar prosesində konstruktiv addımlar atmağa məcbur edir", - deyir E.Aşırı bildirir.

Böyük Vətən müharibəsi veteranları ziyarət olunub

İkinci Dünya müharibəsində SSRİ-nin qazandığı qələbədə Azərbaycan xalqının da danılmaz payı var. Həmin illərdə xalqımız özünün 600 mindən çox övladını cəbhəyə yola saldı. Onların yarısından çoxu müharibədən geri qayıtmadı. İkinci Dünya müharibəsində azərbaycanlıların iştirakı barədə danışıqların Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev telekanallarının birinə müsahibəsində belə qeyd edib: "Azərbaycanın 123 nümayəndəsi Sovet

Həmçinin bizim müəssisələrdə gecə-gündüz Sovet ordusu üçün çox vacib silah sistemi istehsal edilirdi". Həqiqətən də, Azərbaycan xalqı Böyük Vətən müharibəsinin əsas ağırlığını öz üzərinə götürmüş ölkələrdən biri idi. Ərazisində müharibə gəlməyə də, bu cənub ölkəsinin vətəndaşları istər ön, istərsə də arxa cəbhədə böyük şücaətlər göstərərək qələbəyə böyük töhfələr verdilər. Dövlətimiz daima bu böyük qələbədə iştirak etmiş döyüşçülərini dərin ehtiramla

tərəfindən ardıcıl və məqsəd-yönlü şəkildə davam etdirilir. Hər zaman xatırlanan canlı tariximiz və Ulu Öndərin də dediği kimi "qızıl fondumuz" adlandırılan İkinci Dünya müharibəsi veteranlarının, eləcə də hər birimizin sevimli bayramlarından olan 9 May - Qələbə Günü ərəfəsində veteranlarla görüşlərin təşkil olunması və onlara birdəfəlik maddi yardımların verilməsi artıq ənənə halını alıb.

Bu gün faşizm üzərində qələbədə 75 il keçir. Hər il 9 May - Qələbə Günü, bir qayda olaraq, veteranlarla görüşlər keçirilir, müharibədə həlak olanların xatirəsi anılır, məzarları üzərinə güllər, əklillər qoyulur. Bu il isə tədbirlər bütün dünyada yayılmaqda olan pandemiya halı almış yeni növ koronavirusun (COVID-19) yayılması ilə əlaqədar olaraq başqa bir formata keçirilir. Koronavirus infeksiyasının yayılmasının qarşısının alınması ilə əlaqədar ölkədə tətbiq olunan sosial izolyasiya tədbirləri və xüsusi karantin rejimi nəzərə alınaraq ölkə ərazisində kütləvi tədbirlərin keçirilməsi məhdudlaşdırıldığı üçün 9 may faşizm üzərində qələbənin 75-ci ildönümü münasibətilə Müdafiə Nazirliyinin bir qrup şəxsi heyəti Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin musiqili ansambli ilə birlikdə Böyük Vətən müharibəsi veteranlarını öz evlərində görüşərək təbrik etdilər. Nümayəndə heyəti veteranlarla söhbət və onların müharibə illərinə aid xatirələrini dinlədilər. Görüş zamanı müharibə veteranları Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti adından təbrik olundu,

onlara açıqcalar, gül buketləri və birdəfəlik pul mükafatı təqdim edildi. Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin solistləri müharibə illərinin mahnılarını səsləndirərək veteranlara nostalji hisslər yaşatdı, Qələbə bayramının sevincinə əlavə rəng qatdılar. Tərəf çayı ətrafında yerləşən Mozdok şəhəri uğrunda gedən döyüşlərdə iştirak edən 95 yaşlı Əmirbala Məmmədov veteranlara göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə dərin minnətdarlığını bildirdi, onun Azərbaycanın müstəqilliyi və gələcək rifahı naminə atdığı bütün addımları dəstəklədiyini və bu istiqamətdə yorulmaz, əzmkar fəaliyyətində müvəffəqiyyətlər arzuladığını qeyd etdi.

Qonağı olduğumuz 416-cı diviziyanın topçusu olmuş Ağababa İsgəndərov da keçdiyi çətin, ancaq şərəfli döyüş yolundan danışdı. Daha sonra göstərilən diqqət və qayğıya görə Ali Baş

Komandana və Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinə minnətdarlığını bildirdi, işğal altındakı torpaqlarımızın azad olunacağına və Azərbaycan Ordusunun parlaq qələbəsinə qəti inamını ifadə etdi: "Azərbaycan xalqı tarixən cəsur xalq olub. Neçə-neçə qəhrəmanlar yetişdirib. İnanıram ki, müasir Azərbaycan Ordusu tezliklə düşmən üzərində qələbə qazanacaq. Torpaqlarımızı azad edəcək, bizə əsl qələbə sevincini yaşadacaq. Keçmiş döyüşçü kimi əsgərlərimizə onu demək istəyirəm ki, igid olsunlar, torpaqlarımızı, xalqımızı daima sevsinlər. Vətənpərvər olmaq hər birimizin borcudur."

Ölkəmizin qızıl fondu sayılan veteranların hər biri öz növbələrində göstərilən diqqət və qayğıya görə ölkə başçısına və Müdafiə Nazirliyinin rəhbər heyətinə minnətdarlıqlarını bildirdilər. Sonda xatirə şəkilləri çəkildi.

Leytenant
Oruc MUSTAFAYEV,
"Azərbaycan Ordusu"

İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görülüb. Azərbaycanın müharibədə iştirak etmiş 600 mindən çox nümayəndəsinin yarısı həlak olub. Azərbaycan bizim ümumi Qələbəmizə böyük töhfə verib. Azərbaycan Sovet ordusu üçün yanacaq-sürtkü materiallarının əsas tədarükçüsü olub. Onu demək kifayətdir ki, Sovet ordusu üçün mühərrik yağlarının 90 faizi, benzinin 80 faizi və neftin 70 faizi Azərbaycan tərəfindən tədarük edilib.

yad edir, onlara diqqət və qayğısını əsirgəmir. Müstəqilliyinin ilk illərində 9 May bayramı ləğv edildi və veteranlar mənəvi terrora məruz qaldılar. Lakin ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlməsi ilə bu ədalətsizlik aradan qaldırıldı və həmin vaxtdan 9 May dövlət bayramı kimi qeyd olunmağa başlandı. Ulu öndər Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu veteranlara diqqət və qayğı siyasəti onun layiqli davamçısı, Prezident İlham Əliyev

"Qələbəyə gedən yollar" vətənpərvərlik mahnısı ən yüksək mükafata - "Qran-Pri"yə layiq görülüb

1941-1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsində faşizm üzərində Qələbənin 75 illiyi respublikamızda silsilə tədbirlərlə qeyd olunub.

Zahidin Müdafiə Nazirliyinin əməkdaşı, Əməkdar incəsənət xadimi, Prezidentin fərdi təqaüdüçüsü polkovnik Abdulla Qurbaninin sözlərinə yazdığı "Qələbəyə gedən yollar" mahnısı görkəmli bəstəkar, Xalq artisti, professor Firəngiz Əlizadənin sədrlik etdiyi münisflər heyəti tərəfindən ən yüksək mükafata - "Qran-Pri"yə layiq görülüb.

Mahnını bir neçə gün öncə Prezident mükafatına layiq görülmüş, Əməkdar artist, Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzi rəisinin müavini mayor Cahangir Qurbanov ifa edib.

"Qələbəyə gedən yollar" vətənpərvərlik mahnısının da ata-babalarımızın qəhrəmanlıq ənənələrini ləyaqətlə davam etdirən Azərbaycan əsgərinin döyüş ruhunun, vətənpərvərlik hissinin daha da yüksəldilməsinə xidmət edəcəyinə əminik.

"Azərbaycan Ordusu"

Koronavirus epidemiyası ilə bağlı karantin rejiminin tələblərinə uyğun olaraq həmin tədbirlərdə Azərbaycan Ordusunun nümayəndələri də fəal iştirak ediblər.

Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının Qələbə Gününe həsr olunmuş ən yaxşı mahnı müsabiqəsində bəstəkar Azad

Hospitalın aztəminatlı işçilərinə yardım göstərilib

Silahlı Qüvvələrin Baş Klinik Hospitalının və Müdafiə Nazirliyi Birləşmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin birgə təşkilatçılığı ilə yardım aksiyası keçirilib. Azərbaycan Respublikası ərazisində koronavirus infeksiyasına (COVID-19) yoluxmanın qarşısının alınması və xüsusi karantin rejiminin tətbiqi ilə əlaqədar hospitalın aztəminatlı işçilərinə ərzaq və maliyyə yardımı göstərilib.

Silahlı Qüvvələrin Baş Klinik Hospitalının reisi tibb xidməti polkovniki Tofiq Tağıyev bu gün dünyanın ən böyük bəlasına çevrilən yeni növ koronavirus pandemiyasının ölkəmizdən də yan keçmədiyini deyib: "Bütün bu çətinliklərə baxmayaraq, COVID-19 viru-

sunun Azərbaycanda geniş yayılmasının qarşısının alınması, əhalinin sağlamlığının qorunması istiqamətində ölkəmizin rəhbəri cənab İlham Əliyev tərəfindən vaxtında lazımi addımlar atıldı. Görülən işlər, Azərbaycan Prezidentinin xalqa virusdan qorunmaqla bağlı

etdiyi müraciətlər hər bir ölkə vətəndaşında böyük ruh yüksəkliyi yaratdı. Ölkə başçısının bütün çıxışlarında virusa birlikdə qalib gələcəyimizə əminlik ifadə olundu. Azərbaycan Ordusu da ilk gündən yeni tip koronavirusa qarşı mübarizədə qabaqcı tədbirlər gördü, bu istiqamətdə bütün qüvvələrini səfərbər etdi."

"Biz birlikdə güclüyük" çağırışıyla koronavirusa qarşı mübarizədə ölkəmizdə tətbiq olunan xüsusi karantin rejiminin qaydalarına ilk gündən ciddi əməl olunduğunu bildiren polkovnik-leytenant Bünyam Hübətov görülən qabaqcı tədbirlərin təkə xalqımız tərəfindən deyil, həm də beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən də yüksək dəyərləndirildiyini vurğulayıb. "Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının baş direktorunun Azərbaycan Prezidentinə ünvanladığı məktubda virusla mübarizədə görülən işləri nümunəvi hesab etməsi bunu bir daha təsdiqlədi."

Sonda Silahlı Qüvvələrin Baş Klinik Hospitalının Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədri Stepan Kropoçev Müdafiə Nazirliyi Birləşmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədri Abiyat Ağadadaşovanın adından çıxış edərək, ərzaq yardımını hospitalın aztəminatlı işçilərinə təqdim edib.

Lalə HÜSEYNOVA,
"Azərbaycan Ordusu"

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Albert Aqarunovun xatirəsi yad edilib

Müdafiə nazirinin tapşırığına əsasən, Azərbaycan Ordusunda Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Albert Aqarunovun xatirəsi yad edilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, hərbi qulluqçular əvvəlcə Milli Qəhrəmanın Şəhidlər xiyabanındakı məzarını ziyarət edib. Sonra A.Aqarunovun Bakının Nərimanov rayonunda ucaldılmış abidəsi ziyarət olunub, abidə önünə gül dəstələri qoyulub.

1992-ci il mayın 8-də Ermənistan silahlı birləşmələri Şuşa şəhərini işğal etdi. Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə vurulmuş bu ağır zərbədən artıq 28 il keçir. Xalqımız özəli torpaqlarımızın, o cümlədən Azərbaycanın dilbər guşələrindən biri, Vətənimizin musiqi beşiyi hesab edilən Şuşa şəhərinin itirilməsi ilə heç zaman barışmayacaq.

Azərbaycan Hərb Tarixi Muzeyində koronavirus pandemiyası ilə əlaqədar ölkəmizdə elan edilmiş karantin rejiminə riayət etməklə "Qarabağın ürəyi olan Şuşanı unutmayaq!" adlı tədbir keçirildi. Əvvəlcə ümummilli lider Heydər Əliyevin və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçmiş bütün şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olundu. Yalnız muzey kollektivinin bir qisminin iştirak etdiyi tədbirdə Azərbaycan Hərb Tarixi Muzeyinin reisi ehtiyatda olan polkovnik Əzizağa Qənizadə çıxış edərək, 28 il öncə Ermənistan silahlı birləşmələri tərəfindən Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə edilmiş qəsd barədə söhbət açdı. O, müharibənin bütün çətinliklərindən keçən zabit kimi, Şuşa şəhərinin düşmən tərəfindən işğalının səbəb və nəticələri haqqında düşüncələrini bölüşdü, o zaman cəmiyyətdə və yeni yaranmaqda olan orduda mövcud olan problemlər haqqında fikirlərini söylədi.

"Qarabağın ürəyi olan Şuşanı unutmayaq!"

Şuşa ermənilər tərəfindən ələ keçirildikdən sonra şəhər vıran qoyularaq, rayonun 30 kəndi dağıdılıb. Düşmən 195 nəfər dinc sakini qətlə yetirib, 165 nəfər yaralanıb, 58 nəfər itkin düşüb. 24 mindən çox əhali etnik təmizləməyə məruz qalıb.

Bir sıra tarixi-mədəniyyət abidələri ermənilər tərəfindən varvarcasına soyğunçuluğa məruz qalıb. Məşhur Şuşa qalası, beş minə yaxın eksponatı olan Şuşa Tarix Muzeyi, dövlət xalça muzeyinin filialı, xalq təbii sənəti muzeyi, bir sözlə, memarlıq abidəsi sayılan 170-dən çox yaşayış binası, məbədgah və məscidlər, bütövlükdə 279 dini, tarixi və mədəni abidəni ermənilər amansızcasına qarət ediblər. Muzey reisi, həmçinin Azər-

baycan Silahlı Qüvvələrinin keçdiyi inkişaf yoluna toxundu, ordu quruculuğu sahəsində baş verən keyfiyyət dəyişikliklərindən danışdı. Ehtiyatda olan zabit onu da vurğuladı ki, Azərbaycan xalqı torpaqlarımızın işğalı ilə heç vaxt barışmayacaq.

Tədbir iştirakçıları çıxış edərək Şuşa şəhərinin işğala məruz qalmasının ölkəmiz üçün ağır itki olduğunu vurğuladılar və sülh yolu ilə mümkün olmasa, Azərbaycan Ordusu tərəfindən tez və ya gec erməni təcavüzündən azad ediləcəyinə əminliklərini bildirdilər.

Əbülfət QASIMOV,
Azərbaycan Hərb
Tarixi Muzeyi

Qəhrəmanlarımızın abidələri və "Qardaşlıq məzarlığı" əbədi xatirə kompleksi ziyarət edilib

Mayın 9-da Müdafiə Nazirliyinin bir qrup hərbi qulluqçusu faşizm üzərində qələbənin 75-ci ildönümü münasibətilə Sovet İttifaqı Qəhrəmanları general-mayor Həzi Aslanovun, Mehdi Hüseynzadənin, Rixard Zorgenin, Qafur Məmmədovun abidələrini və Nərimanov rayonunda yerləşən "Qardaşlıq məzarlığı" əbədi xatirə kompleksini ziyarət ediblər.

Nazirliyin əməkdaşları tərəfindən abidələrin önünə əkilmiş və gül dəstələri qoyulub. Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin, Böyük Vətən müharibəsində həlak olanların və torpaqlarımızın suverenliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirilib.

Ziyarət zamanı çıxış edən polkovnik Mehman Kərimov bildirib ki, İkinci Dünya müharibəsi bəşəriyyətin üzvləşdiyi ən ağır və dəhşətli dövrü olub. "Zəngin təbii sərvətlərə və əlverişli coğrafi mövqeyə malik olan Azərbaycan İkinci Dünya müharibəsində Hitlerin işğalçılıq planında mühüm yer tuturdu. Onun niyyəti Bakı neftini alman şirkətlərinin sərəncamına vermək idi. Bu səbəbdən Bakı mədənlərini bombalamaq istəmədi. Hitler narahatlıq hissi keçirirdi ki, məğlub olduğu təqdirdə sovet ordusu neft mədənlərini yandıra bilər. Buna görə də Berlindən faşistlərə gələn əmrlərdə Bakının işğalı zamanı yanğına yol verməmək tapşırılırdı. Hitlerin planına əsasən, Bakı 1941-ci il sentyabrın axırına qədər zəbt olunmalı idi. Ancaq hərbi əməliyyatların başladığı ilk gündən bütün sovet xalqları ilə birlikdə cəbhəyə yola düşmüş həmyerlilərimiz düşmənin planlarını puç ediblər. Döyüşlərdə xalqımızın igid oğul və qızları dillərə dastan olan qəhrəmanlıq, misilsiz şücaət və

rəşadət göstəriblər".

Zabit onu da qeyd edib ki, bütün müharibələr özlərində qələbə sevinci ilə yanaşı, ağırlıcağı günlər buraxır. "Azərbaycanlı çağırışçılardan və könüllülərdən ibarət 77-ci, 223-cü, 396-cı 402-ci və 416-cı atıcı diviziyaların döyüşçülərinin qəhrəmanlığından danışanda Vətən üçün canlarını fəda edənlər də unudulmamalıdır. Onların qəhrəmanlığı nümunələri gənc nəsle örnəkdir. Onlar adlarını tarixin səhifələrinə qızıl hərflərlə yazdılar. Xalqımız onları daima xatırlayacaq."

Daha sonra çıxış edənlər bildirdilər ki, Azərbaycan xalqı faşizm üzərində qələbəyə böyük töhfə verib. "Xalqımızın yüz minlərlə oğul və qızının bu şanlı zəfərin əldə olunmasında böyük payı var. Dəhşətli müharibədə göstərdiyi igidliyə görə

Azərbaycanın 123 nümayəndəsi Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görülüb."

Həmçinin o da vurğulanıb ki, ulu öndər Heydər Əliyev hakimiyyətdə olduğu bütün dövrlərdə müharibə veteranlarının problemlərinə böyük diqqət və qayğı ilə yanaşıb. Dahi şəxsiyyətin xalqın təkidli tələbi ilə yenidən hakimiyyətə qayıdışından sonra ölkəmizdə bu siyasət daha əhatəli şəkildə həyata keçirilirdi. Ümummilli Liderin siyasi kursunun layiqli davamçısı, Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev bu siyasəti uğurla davam etdirir, veteranların sosial məsələlərinin həlli istiqamətində mühüm addımlar atır.

**Baş leytenant
Ruslan HƏSƏNZADƏ,**
"Azərbaycan Ordusu"

Fransa portalı erməni faşist Njdenin mənfur əməllərindən yazıb

2016-cı ildə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş Assambleyası nasizm, neonasizm, irqçilik, irqi ayrı-seçkilik, ksenofobiya və dözümsüzlük hallarına qarşı mübarizə məqsədi ilə çox vacib bir qətnamə üzərində təkidlə dayanıb. 126 dövlət bu qətnamənin lehinə səs verib. Ancaq bu beynəlxalq təşkilatın bütün səylərinə zidd olaraq, Ermənistan faşist, milliyətçi gənclər hərəkatı, eləcə də irqçilik məqsədi daşıyan "Tseqakronizm" adlı hərəkatı yaratmış, milliyətçi məqsədlərinə çatmaq üçün "Hitlەر hərəkatı etməyi öyrənməliyik" deyən Qaregin Njdeni milli qəhrəman elan edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər Fransanın "Agoravox" portalında dərc edilmiş "8-9 May 1945: anim, ziddiyyətlər və mübahisələr" adlı məqalədə yazılıb. Məqalədə Qaregin Njdenin faşist əməllərindən söz açılır.

Bildirilir ki, Ermənistanda hakim partiya 2004-cü ildə "Qaregin Njde və onun təlimləri"ni nəşr etdirib. 2016-cı ildə Ermənistanın paytaxtı İrəvanda, hökumət binasının yanında 6 metrlik yüksəklikdə ucaldılan abidənin açılışında Njdenin nəvəsi ilə bərabər dövlət başçısı da iştirak edib. Bu abidə nasizm qurbanlarını, eləcə də faşistlər əleyhinə mübarizə aparmış əsgərlərin xatirəsinə təhəddürdür.

Qeyd edilir ki, Njde İkinci Dünya müharibəsi illərində alman təlimçiləri ilə 1942-ci ildə Wehrmacht'ın erməni silahlı qrupunu formalaşdırmış və Şimalı Qafqazda, Krımda təxribatçı qruplara rəhbərlik et-

mişdir. Hətta Njdenin rəhbərlik etdiyi təxribatçı qrup Fransanın cənubunda yəhudilərə, fransız müqavimət hərəkatı döyüşçülərinə qarşı vuruşub. Njdenin ideologiyasını rədd edən çox sayda erməni belə onun tərəfindən öldürülüb. Njde öz soydaşlarına qarşı da amansız olub.

Alman kəşfiyyatçıları bu erməni millətçisinin faşistlərlə işbirliyi apardığını təsdiqləyib.

Bildirilir ki, 600 mindən çox azərbaycanlı nasizmə qarşı mübarizədə iştirak etmiş və onlardan 300 mindən çoxu həlak olmuşdur.

Məqalədə vurğulanır ki, Ermənistan BMT, Avropa İnsan Haqları Məhkəməsi, Avropa Parlamenti, Avropa Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Konfransı kimi böyük beynəlxalq təşkilatların qətnamələrini pozaraq, Azərbaycan torpaqlarını qeyri-qanuni işğal altında saxlayır. Yalnız Ermənistan tərəfindən dəstəklənən qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikası" dünyanın heç bir ölkəsi tərəfindən tanınmır.

Beynəlxalq Yəhudi təşkilatları Njdenin Ermənistanda təriflənməsindən narazıdırlar. Bu təşkilatlar antisemitizmin yenidən güclü formada canlanmasından qorxurlar. Yəhudilər Auşvits (Auschwitz) ölüm düşərgəsinin azad edilməsinin anim mərasimində Qaregin Njdenin Holokost qırğınına törətmiş nasistlərlə birgə fəaliyyətinin unudulmasından şikayətləniblər. Tədqiqatçılar, tarixçilər elmi araşdırmaları davam etdirməlidirlər ki, gənc nəsillər törədilmiş iyrənc fəaliyyətləri unutmasınlar.

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərslərinin qrup rəhbərinə dərslə hazırlaşmaq üçün kömək)

Suallar:

1. Sosial-psixoloji adaptasiyanın mahiyyəti.
2. Sosial-psixoloji adaptasiyanın mərhələləri.
3. Orduda döyüşünün formalaşması.

Sosial-psixoloji adaptasiyanın mahiyyəti

Bu gün Azərbaycan Ordusunda gənclərin mənəvi dəyərləri ən vacib məsələlərdən biri sayılır və hərbi xidmətin gənclərə Vətənə, dövlətə, torpağa, xalqa xidmət kimi təbliğ edilməsi hərbi xidmət şəraitini, onların fəaliyyətini, şəxsiyyətini və sosial-psixoloji adaptasiyasını şərtləndirir.

Müasir şəraitdə gənc əsgərlərin hərbi xidmətə sosial-psixoloji cəhətdən uyğunlaşma məsələləri böyük əhəmiyyət kəsb edir. Belə ki, onlar özlərinə yaxşı tanış olan, özlərini rahat hiss etdikləri bir psixoloji mühitdən, tamamilə nabeləd, tanımadıqları, bilmədikləri və hazır olmadıqları psixoloji mühitə düşürlər. Göstərilən amillər gənc əsgərlərin hərbi xidmətə uyğunlaşmasına böyük təsir göstərərək, onlar üçün çətin bir dövrə çevrilir.

Gənc əsgərlərin xidməti, təlimi və ictimai fəaliyyətlərə ən əlverişli şəkildə uyğunlaşdırılması, təlim-tərbiyə prosesinin səmərəliliyinin artırılması, gənc əsgərlərin təlim və tərbiyəsinin, xidməti və ictimai fəallığının, hərbi intizamının, əhval-ruhiyyəsinin uğurlu olması böyük ölçüdə onların adaptasiya olunma dövrünün xüsusiyyətlərindən asılıdır.

Əsgərlərin adaptasiyasına sosial-psixoloji yanaşma şəxsin hərbi xidmət şəraitinə tədricən daxil olma və yeni kollektivin psixologiyasını mənimsəmə prosesi kimi müəyyən edilə bilər. Əsgərin sosial-psixoloji adaptasiyası prosesinin mahiyyəti gənclərdə əvvəllər yer almış dəyərlər, bacarıq və vərdişlər, davranış və ünsiyyət sistemində gənc əsgər olduqdan sonra onun şəxsiyyətinə verilən yeni tələblər əsasında dəyişikliklərin edilməsi arasındakı ziddiyyətlərin həll olunmasıdır. Mövcud ziddiyyət şəxsiyyətin davranışındakı köhnə üsulların dəyişdirilməsi prosesində, hərbi xidmətə uyğun yeni bacarıq və vərdişlərin yaradılması ilə həll olunur.

Uyğunlaşma dövrünün çətinliklərini dəf edən gənc əsgərin şəxsi keyfiyyətlərindən onun xarakterindən, temperamentindən çox məsələlər asılıdır. Sosial-psixoloji adaptasiya prosesində gənc əsgərin hansı dəyərlərə üstünlük verməsinin böyük əhəmiyyəti vardır. Əgər gənc əsgər hələ hərbi xidmətə gəlməmişdən qabaq təhsildə və yaxud kollektivin ictimai həyatında fəal iştirak edibse, hərbi xidmətin vacibliyini başa düşərək ona maraq göstəribse, belə şəxs ilk 1-2 ay ərzində hərbi kollektivdə tez uyğunlaşa biləcəkdir.

Gənc əsgərlərin bəzilərinə xarakterin və davranışın mənfəi cəhətləri, müsbət keyfiyyətləri zəif inkişafı şəxsiyyətin uyğunlaşma qabiliyyətlərini xeyli azaldır, belə xarakterli əsgərlə-

Mövzu: Əsgərin hərbi xidmətə sosial-psixoloji adaptasiya olunması.

rin sosial-psixoloji adaptasiya proseslərini ləngidir. Bu cür əsgərlərə hərbi kollektivlərdə uyğunlaşmaq çətin gəlir. Onlar təkcə komandirlərin deyil, hərbi kollektivin böyük bir hissəsinin irəli sürdüyü və özlərinin alışmadıqları tələblərə öyrəşmək məcburiyyətindədirlər. Belə hallarda hətta bir neçə uyğunlaşma variantları mümkündür.

Sosial-psixoloji adaptasiyanın mərhələləri

Sosial-psixoloji adaptasiya - şəxs və qrup tərəfindən yeni mühitin mənimsənilməsi prosesidir. Burada əsasən sosial mühitin kəskin dəyişilməsi ilə əlaqəli və məişət şəraitinin dəyişikliklərinə uyğunlaşma (məsələn: günün nizam qaydaları, qida qəbulu, hamam, gigiyenik təmizlik qaydaları və s.) prosesləri fərqləndirilir.

Sosial-psixoloji adaptasiya prosesində gənc əsgərin sosial-psixoloji strukturu (onun dərk etmə, emosional və iradi prosesləri) və hərbi kollektivin psixologiyası (bu isə artıq ictimai fikir, adət-ənənələr, mənəvi-psixoloji mühit, rəhbərlik və liderlik üslubu kimi amillərdir) qarşılıqlı əlaqələrdə girərkən bir-birlərinə təsir göstərilir.

Gənc əsgərlərin hərbi xidmətə ilk sosial-psixoloji adaptasiya olunmasının seçiyəvi xüsusiyyətləri aşağıdakılardır:

- öyrəşdikləri sosial-psixoloji mühitdən (ailəsi, məktəbi, dost və yoldaşlarından) kəskin ayrılma gənclərdə, xüsusilə ilk dövrdə tənhalıq, tək qalma, darıxma, aile, ana, ata həsrəti kimi hisslər yaşadır;

- yeni şərait, yeni öyrəşmədiyi tələblər, çoxlu sayda yeni insanlar bir çox gənclərdə çətinlik, özünü itirmə, psixoloji gərginlik və stress yaradır;

- tələblərin əsgərin daxilində müqavimət yaradan komanda şəklində verilməsi, itaət etmə çətinliyi psixoloji cəhətdən dayanıqsız əsgərlərdə açıq şəkildə etirazlara, söz güləşdirmələrə və münaqişələrə səbəb olur;

- gənc əsgərlər arasında yoldaşlıq əlaqələri asanlıqla qurulur, eyni statusa malik olduqlarına görə eyni hüquqlu şəraitdə yerləşirlər. Bəzi çətinliklər yerli qruplar arasında yarana bilər.

İlkin sosial-psixoloji adaptasiya olunmanın ən vacib sahəsi gənc əsgərlərin komandirlərin tələblərinə uyğunlaşmalarıdır. Şəxsiyyətin hərbi xidmətə uyğunlaşmasının əsas faydası bu tələbləri qəbul və yaxud inkar etməsində, mülki şəxsdən hərbi qulluqçuya - gənc əsgərə çevrilməsində ifadə olunur.

Təxmin mərhələsində gənc əsgərlər komandirlərin tələblərini can-başla yerinə yetirir, məxsusi çalışqanlıq göstərilir. Sosial-psixoloji adaptasiyanın əsas mexanizmi komandirlərin tələblərinin qəbulu (onlara bənzərliklərlə) və köhnə əlaqələr azalır (2-3 nəfər). Bu dövrdə o, evdən ayrılığı ağır keçirir, tənhalıq, özünə inamın itməsi, başqalarından asılı qalma kimi

diyi ilkin təəssürat güclü rol oynayır. Bu təəssüratı sonradan dəyişmək çox çətin olur.

Yeni şəraitlə tanış olduqdan, komandirin tələblərini qəbul etdikdən sonra gənc əsgər onunla müəyyən bir üslubu sınaqdan çıxararaq ona uyğun münasibətlər qurur. Bəzi gənc əsgərlər üçün bu asan olmur. Nəticədə aralarında böyük yaş fərqi olmayan çavuşlarla münasibətlərində anlaşılmazlıq yarana bilər. Sosial-psixoloji adaptasiyanın bu mərhələsi "böhranlı dövr" adlanır. Sınaq üsulundan istifadə etməklə əsgərin davranışının əsas xətti görünməyə və gənc əsgərin özünüqiyətləndirməsi ilə gözlemlədiyi qiymətlər komandirin verdiyi qiymətlərə yaxınlaşmağa başlayır.

Gənc əsgərlərin öz bölmələrinə gəldikdən sonra sosial-psixoloji adaptasiyanın xarakterik xüsusiyyətləri aşağıdakılardır:

- gənc əsgərlərin qəbulu şəxsin uyğunlaşma davranışının xarakterini müəyyən edən müxtəlif səviyyələrdə inkişaf etmiş kollektivlərdə baş verir;

- sosial-psixoloji uyğunlaşmanın ən mühüm sahəsi əsgərlə hərbi kollektiv arasındakı münasibətlərin qurulması sahəsidir. Başqa sahələrə uyğunlaşma bundan asılıdır.

- formal hərbi kollektiv, yeni, hərbi kollektivin formallığı (rəsmiliyi, gerçək olmayan münasibətlərin mövcudluğu) güclü stress amili kimi qəbul olunur.

Çağırışla xidmət edən hərbi qulluqçuların uyğunlaşmasının əsas məzmunu onun növlərini (məişət, xidməti, ictimai) müəyyən edir. Məişət uyğunlaşması gənc əsgərlərin ordudakı həyat şəraitinə uyğun psixikasında baş verən dəyişikliklərə öyrəşməsidir. Onun əsas xüsusiyyətləri aşağıdakılardır:

- hərbi nizamnamələrin, intizamın tələblərinin, subordinasiya (kiçik vəzifəli şəxslərin böyük vəzifəli şəxslərə tabe olması) münasibətlərinin, yataq-xanada (birgə) yaşama, günün nizam qaydalarının dəqiq yerinə yetirilməsinin zəruriliyi;

- qarnizon, qarovul və daxili xidmətin yerinə yetirilməsi;

- valideynləri, ailəsi və əzizlərlə tez-tez görüşmənin mümkünsüzlüyü;

- məhdud zaman çərçivəsində gənc əsgərin böyük həcmli xidməti biliklərə, bacarıq və vərdislərə yiyələnməsi.

Uyğunlaşma prosesi təxminən növbəti qaydada cərəyan edir. İlk 3 ay əsgər həyəcanlı vəziyyətdədir, xidmətə maraq göstərir, çox tez təsirlənir və bütün tapşırıqların yerinə yetirilməsinə çalışır. Bu dövrdə o, ailəsi və dostları ilə (ən azı 10-15 nəfərlə) sıx əlaqə saxlamağa çalışır. 4-6-cı aylar arası psixoloji cəhətdən ən çətin müddət sayılır. Əsgər kollektivə qatılır, yeni münasibətlər qurulur və köhnə əlaqələr azalır (2-3 nəfər). Bu dövrdə o, evdən ayrılığı ağır keçirir, tənhalıq, özünə inamın itməsi, başqalarından asılı qalma kimi

hisslər yaşayır. Adətən 6 aydan sonra əsgər mənəvi-psixoloji cəhətdən bərkəyir və xidməti fəaliyyətini rahat keçirməyə başlayır.

Gənc əsgərin hərbi xidmətə uyğunlaşmasının mahiyyəti ondan ibarətdir ki, şəxsin yeni tələblərə uyğun olaraq, orqanizmin funksional sistemləri yenidən qurulmalı və hərbi ixtisasına səmərəli yiyələnməsinə imkan verməlidir. Uyğunlaşma prosesində gənc əsgərin ehtiyaclarının əsaslandırılması yeni vəzifələrə uyğun olaraq bilik, bacarıq və vərdişləri genişləndirilərək dərinləşdirilir.

Orduda döyüşünün formalaşması

Müasir ümumqoşun döyüşündə əsgərin mənəvi-psixoloji hazırlığı böyük əhəmiyyət kəsb edir. Əsgəri vəzifəsinə yerinə yetirərkən o, öz qüvvəsini və həyatını əsirgəməməyə; komandirlərə (rəislərə) sözsüz tabe olmağa və onları döyüşdə qorumağa; hissənin Döyüş Bayrağını göz bəbəyi kimi qorumağa; döyüşdə Azərbaycan xalqı, Azərbaycan Respublikası, dövləti, ailəsi qarşısında əsgəri vəzifəsinə axıradək yerinə yetirməyə borcludur. Heç nə, o cümlədən ölüm təhlükəsi belə onu əsir düşməyə məcbur etməməlidir. Hərbi and və nizamnamələr hər əsgərdən tələb edir:

- Azərbaycan Ordusu döyüşünün vəzifə borcunu dərinləndirərək dərindən dərk etsin, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına və qanunlarına ciddi əməl etsin, Hərbi andın tələblərini yerinə yetirsin, sayıq olsun, Azərbaycanın mənafeyini vicdanla və inamla qorusun, bu işdə öz qüvvəsini, lazımı gələrsə, həyatını da əsirgəməsin;

- hərbi işi vicdanla öyrənsin, komandirlərin (rəislərin) ona öyrətdiklərini möhkəm və səylə yadda saxlasın; öz vəzifələrini nümunəvi yerinə yetirsin; hərbi nizamnamələrin tələblərini dərinləndirsin və vicdanla yerinə yetirsin;

- komandirlərin (rəislərin) əmr və göstərişlərini sözsüz və vaxtında yerinə yetirsin; mərd və intizamlı olsun; nalayiq hərəkətlər etməsin və yoldaşlarını da belə hərəkətlərdən çəkindirsin;

- dövlət sirrini qorusun; komandirlərə (rəislərə) və böyüklərə hörmət etsin, hərbi nəzakət, davranış və əsgəri salamvermə qaydalarına ciddi əməl etsin;

- silahını, döyüş texnikasını və digər texnikanı yaxşı bilsin; həmişə saz, təmiz və döyüşə hazır vəziyyətdə saxlasın.

Bunlardan əlavə, əsgərin döyüşdə vəzifələri belə müəyyənləşdirilir:

- taqımın, manqanın (tankın) döyüş vəzifəsinə və öz vəzifələrini bilsin;

- düşmən tanklarının, digər zirehli maşınlarının və tankəleyhinə vasitələrin döyüş imkanlarını, onların güclü və zəif

cəhətlərini bilsin;

- daim müşahidə aparsın, düşməni vaxtında aşkar etsin və onun haqqında dərhal komandirə məlumat versin;

- hücumda cəsəret və qətiyyət, müdafiədə dəyanət və inadla hərəkət etsin;

- düşmən təyyarələrinə, vertolyotlarına və digər hava hədəflərinə atıcı silahlardan atəş açsın;

- döyüşdə komandirini qorusun, yaralandıqda və ya həlak olduqda bölməyə rəhbərliyi öz üzərinə götürsün;

- komandirin icazəsi olmadan döyüşdə öz yerini tərk etməsin.

Sülh və müharibə dövründə öz vəzifələrini yerinə yetirməsi üçün intizamlılıq, cəsurluq, igidlik, qətiyyətlik, soyuqqanlılıq, öz canını və qanını əsirgəməməyə hazır olmaq, döyüş yoldaşlığı kimi mənəvi döyüş keyfiyyətlərinin tərbiyə olunması zəruridir.

Hərbi xidmət zamanı əsgərdə tərbiyə olunan mənəvi-döyüş keyfiyyətləri:

- düşmən üzərində qələbəyə sarsılmaz inam. Bu keyfiyyət Azərbaycan əsgərinin qarşısına qoyulmuş məqsədlərin edələtilməsinə və dərin inama əsaslanır. Əsgərin döyüş qabiliyyətini, ustalığını artırır və düşmənin darmadağın edilməklə qələbəni əldə etməsinə yönəldir.

- döyüş fəallığı. Döyüş şəraitində hər bir insan, kollektiv daim öz hərəkətlərinin səmərəliliyini artırmaq üçün üsullar axtarır. Döyüş və ictimai-siyasi hazırlıq prosesində yaradılan fəal hərəkətlər və məqsədə çatmaq üçün daha səmərəli vasitələr axtarışını tələb edən mürəkkəb şəraitdə tərbiyə olunur;

- özünü idarəetmə və soyuqqanlılıq. Bu keyfiyyətin olması qorxaqlığın, özünüitirmənin, çətinliyin meydana çıxmasına səbəb olur, bu da döyüş şəraitində çox acınacaqlı vəziyyətə gətirib çıxarır;

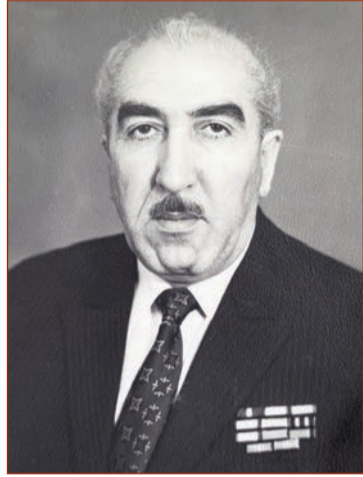
- Hərbi anda, hərbi qulluqçu borcuna və şərəfinə sədaqət. Bu o deməkdir ki, hərbi qulluqçu döyüş və xidməti fəaliyyətində son damla qanına qədər vəzifə borcunu yerinə yetirməyə hazır olmalıdır.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün hələ bərpə edilmədiyi, torpaqlarımızın düşmən işğalında olduğu bir vaxtda Azərbaycan Ordusunun gündəlik həyatında mənəvi-psixoloji hazırlığın əhəmiyyəti gündən-gündən artır. Hər bir hərbi qulluqçu xidmət etdiyi hərbi hissədə yüksək döyüş qabiliyyətinin saxlanması, döyüş hazırlığının yüksəldilməsi, hissə və bölmənin tapşırıqlarının müvəffəqiyyətli həlli üçün öz vəzifə borclarını şüurlu surətdə dərk etməli və onları vicdanla yerinə yetirməlidir.

Qrup rəhbəri bu mövzunu tədris edərkən materialı diqqətlə oxumalı, dərinləndirməli və auditoriyaya, yeni, hərbi qulluqçuların kateqoriyasını, fərdi-psixoloji xüsusiyyətlərini mütəq nəzərə almalıdır.

“Şuşa qalasına qələbə bayrağımız sancılacaq”

İkinci Dünya müharibəsində faşizm üzərində qazanılan qələbədə 75 il ötür. Tarixi qələbədə xalqımızın igid oğul və qızlarının böyük rolu və əvəzolunmaz töhfələrinin olması hər kəsə məlumdur. Dünya tarixinin ən qanlı müharibələrindən biri olan Böyük Vətən müharibəsində yüz minlərlə həmyerlimiz həm ön, həm də arxa cəbhədə düşməna qarşı mübarizə apardı. Yaradılan diviziyalarda və partizan dəstələrində Hitler Almaniyasına qarşı müharibədə döyüşçülərimiz Qafqazdan (Zaqafqaziya cəbhəsindən) Berlinədək şanlı döyüş yolu keçərək, qazanılan qələbədə əvəzsiz pay sahibi oldular. Döyüşlərdə iştirak edən həmyerlilərimizdən 123 nəfəri Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görüldü, 170 mindən çox döyüşçümüz amansız döyüşlərdə göstərdiyi rəşadətə görə müxtəlif orden və medallarla təltif edildi.

Hərbçilərimiz keçmiş sovet ölkəsinin müxtəlif şəhər və qəsəbələrində (Moskva, Brest, Stalinqrad və s.) gedən döyüşlərdə cəsarətlə vuruşdular, adlarından bəhs etdirməyi bacardılar. Bəşər tarixinin ən dəhşətli savaşılarından olan bu döyüşlər zamanı qazanılan qələbədə itkilərimiz də oldu ki, onların hər biri yüksək ehtiramla yad edilir, qəlbimizdə yaşayır.

Böyük Vətən müharibəsində iştirak etmiş və şanlı döyüş yolu keçmiş həmyerlilərimizdən biri də Şamil Bahadır oğlu Quliyevdir. O, 22 mart 1923-cü ildə Şuşa şəhərində anadan olub. Vətənin dar günündə o da digər qəhrəman oğullarımız kimi müharibəyə yollanıb, döyüşlərdə şücaət göstərüb. Müharibənin ilk günlərindən, əvvəl atası, bir müddət keçəndən sonra 1942-ci ildə isə özü ordu sıralarına çağırılıb. Təlimlər keçdikdən sonra, 267 sayılı Sivaş atıcı diviziyasının 846 sayılı Şavlin atıcı alayının tərkibində döyüşüb.

Sivaş rayonu ətrafında yerləşən Karanki kəndi uğrunda gedən döyüşlərdə tabeliyində olan heyəti ruhlandıraraq alman sənəgerinə hücumu aparan Şamil Quliyev bu döyüşdə 5 düşmən əsgərini məhv edib. Bu igidliyinə görə o, 16 aprel 1944-cü ildə "Döyüş xidmətlərinə görə" medalı ilə təltif olunur.

Daha sonra Sevastopol şəhərinin yaxınlığında yerləşən Derqaçı yaşayış məntəqəsi uğrunda gedən döyüşlərdə yenə də Ş.Quliyev tabeliyində olan heyətə şəxsi nümunə göstərərək, düşmən üzərinə hücumu qalxır. Üzərində daşdığı qumbaralardan istifadə edərək düşmən sənəgerinə zərbələr endirir və faşistləri mövqelərindən sıxışdıraraq geri çəkilməyə məcbur edir. Bu döyüşdə də rəşadət göstərərək 7 faşist əsgərini məhv etdiyi üçün Şamil Bahadır oğlu 22 may 1944-cü ildə "Şücaətə görə" medalı ilə mükafatlandırılır.

Sevastopoldan Pribaltikayadək şanlı döyüş yolu keçən Şamil Quliyev, həmçinin 23 oktyabr 1944-cü il və 6 iyun 1945-ci il tarixlərdə Hitler Almaniyasına qarşı qanlı döyüşlərdə göstərdiyi igidliyə, şəxsi rəşadət nümunələrinə görə daha iki dəfə "Şücaətə görə" medalı ilə təltif edilir. Quliyevlər ailəsi Şamil müəllim

mi yada salarkən, həmişə əfsanəyə çevrilmiş bir hadisəni xatırlayır. 1942-ci ildə Şimali Qafqazın Mozdok cəbhəsində gedən döyüşlər zamanı qəhrəmanımız birdən onu səsləyən doğma səsi tanıyır. Şamil Quliyev dönüb baxarkən gözlərinə inanmır. O, öz atası Bahadır kişini görür və kövrək duyğularla ona sarılır. Sevincdən göz yaşlarına qərç olan ata və oğul ötən günləri və maraqlı cəbhə xatirələrini bir-biri ilə bölüşürlər. Ancaq bu xoşbəxt günlər, saatlar, dəqiqələr bir göz qırpmında gəlib keçir. Ata və oğlunun bir neçə gün çəkən görüşündən sonra, onların döyüş yolları Böyük Qələbədə sonra yenidən görüşmək ümidi ilə ayrılır.

Xatırladaq ki, haqqında bəhs etdiyimiz Şamil Quliyev Şuşa şəhərində dünyaya gəlmişdir. Erməni faşistlərinin işğal etdiyi Şuşa şəhəri xalqımıza saysız-hesabsız igidlər, elm və mədəniyyət xadimləri qazandırır. Bu gün də Azərbaycanın igid oğul və qızlarının Böyük Vətən müharibəsində göstərdikləri qəhrəmanlıq nümunələri gənc nəsil üçün əsl örnək və nümunədir.

İkinci Dünya müharibəsində qazanılan qələbə Azərbaycan xalqının fəxr edəcəyi, qürur duyacağı tarixi hadisədir. Ona görə də hər birimiz çalışmalıyıq ki, həmyerlilərimizin keçdiyi döyüş yolunu dərinlən öyrənək və tarixi həqiqətləri nəsil-dən-nəslə ötürək. Çünki torpaqlarımızın düşmən işğalında olduğu bir zamanda ata-babalarımızın keçdiyi şərəfli döyüş yolu, göstərdiyi igidliklər bizləri Böyük Qələbəyə haraylayır.

**Baş leytenant
Fuad CƏFƏROV,
"Azərbaycan Ordusu"**

Ümummilli lider Heydər Əliyev deyirdi: "Veteranlar bizim qızıl fondumuzdur. Onlar hər cür qayğı və hörmətə layiqdirlər. Azərbaycanın bütün ictimaiyyəti, Azərbaycan xalqı bilməlidir ki, İkinci Dünya müharibəsinin veteranları bizim ən əziz, ən mötəbər insanlarımızdır". Bu ehtiram hər birimizin ehtiramını ifadə edir, zaman-zaman belə də olacaq. Böyük tarixi şəxsiyyətlərin kəlamları yaşarı kəlamlardır. Veteranlara bu ehtiram yeniyetmələr üçün, gənclər üçün vətən-sevərlik tezisi-dir.

İsa İsmayilzadənin

Dava kəndimizdən uzaq olsa da, Dava kəndimizin içindən keçib,

- misraları müharibə illərinin reallığını əks etdirir. Böyük Vətən müharibəsinin sıxıntıları, ağrı-acıları dörd il hər evdə yaşanılıb.

Müharibənin ilk günlərində döyüşən ordu sıralarına gedənlərdən biri də İsmayıl rayonu-nun Hacıhətəmli kəndində yaşayan Həbulla Ağayev oldu. Uşaqlığında da, yeniyetməliyində də kəndin ağsaqqallarının söhbətləri onun bir cavan kimi formalaşmasında mühüm rol oynadı.

Kənddə qətiyyətli, iradəli, qorxmaz bir cavan kimi tanınırdı. Həbullanın ordu sıralarında ilk döyüşü Şimali Qafqazda oldu. İlk döyüş sonrakı döyüşlərin, həm də psixoloji baxımdan püxtələşmə mərhələsinin başlanğıcıdır. İlk döyüşdən sonra komandir fərqlənən döyüşçü kimi Həbulla Ağayev belə deyir. Eyni zamanda, veteranlara diqqət və qayğısına görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə səmimi təşəkkürünü də bildirir...

Pulemyotçu Həbulla Ağayev Ukrayna, Belarusiya, Moldoviya, Rumıniya, Yuqoslaviya və Macarıstan cəbhələrində vuruşub.

Ağır döyüşlərdən sonra Dnepri keçdilər. Düşmən böyük tələfat vermişdi. Döyüşdə Həbulla Ağayev qolundan yaralanmışdı. Onu lazaretə aparmağa imkan olmamışdı. Ukrayna kəndlərinin birində müalicə olunmuşdu. Döyüşçü dostlarından biri zarafatla deyərmiş: "Bəxtin yeyinmiş ki, yaxşı cərrah əlinə düşsün. Yaxşı cərrah varsa, lazaretə, xəstəxanaya, hospitala gerek olmur". Müalicə uzun çəkmir. O, yenidən döyüşən ordu sıralarına qayıdır. Yenidən pulemyotçu kimi əmrləri yerinə yetirir...

1944-cü ilin dekabrında Bu-

dapeşt uğrunda gedən döyüşlərdə ağır yaralanıb, onu müalicə üçün Subbotisa şəhərinə göndəriblər. Yaraları tam sağalana kimi evlərinə məktub yazmayıb. "Düşündüm ki, ölərsəm, qara kağız alacaqlar. Yaralandığımi bilmələrindən nigaranlıqla məktub gözləmələri daha yaxşıdı, düşündüm...". Müalicə 3 ay çəkdi. Bu üç ayda həm evlərinə sarı əlləri uzalırdı, həm də döyüşçü dostlarına sarı. Sağaldıqdan sonra bir müddət sovet qoşunları tərkibində Bolqarıstanda xidmət edib...

Ukrayna cəbhəsində Dnepri keçərkən göstərdiyi şücaətə görə 1-ci dəfə "Qızıl Ulduz", Yuqoslaviyanın azad olunmasında xidmətlərinə görə 2-ci dəfə "Qırmızı Ulduz" ordeninə layiq görüldü.

XX əsrin sonlarında Ermənistan Azərbaycana qarşı elan etmədən müharibəyə başladı. Böyük Vətən müharibəsi veteranının xatirələriylə, söhbətləriylə formalaşan Ayaz atasının xeyr-duası ilə bu müharibədə mərdliklə vuruşdu. O da bildirdi ki, ata-

ların döyüş yolunu oğullar davam etdirir. 1994-cü il yanvarın 26-da Füzuli rayonunun Aşağı Abdürrəhmanlı kəndi uğrunda gedən döyüşlərdə yaralanıb, onu döyüşün içindən çıxarda bilmirlər. İtkin düşür Ayaz...

97 yaşlı Həbulla kişi həm Böyük Vətən müharibəsinin, həm də Qarabağ müharibəsinin ağrıları hərden gizlin, hərden ağır yaşayır, yaşaya-yaşaya yaşadır. "Allahdan əsgərlərimizin qazanacağı qələbə gününə kimi ömür istəyirəm. O xəbəri eşidib, dünyadan rahat köçüm. İnənirəm ki, əsgərlərimiz Ali Baş Komandanın döyüş əmrini qələbəylə tamamlayacaqlar", - Həbulla Ağayev belə deyir. Eyni zamanda, veteranlara diqqət və qayğısına görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə səmimi təşəkkürünü də bildirir...

**Mənsurə MƏMMƏDOVA,
"Azərbaycan Ordusu"**

1941-ci il iyunun 22-də səhər saat 03:15-də faşist Almaniyası Sovet İttifaqına qarşı amansız müharibəyə başladı. Tarixdə ən böyük hücum əməliyyatı adlandırılan "Barbarossa" əməliyyatında işğalçı ordunun 4,5 milyon canlı qüvvəsi 2900 km-lik sovet dövlətinin sərhədi boyunca irəliləyərək doğru hərəkət etdi. Tarixi statistik məlumatlardan aydın olur ki, bu əməliyyata 60 000 texnika və 750 000 at cəlb olunub. Faşist Almaniyasının ildirimsüretli müharibə planının qələbə ilə başa çatması üçün, əlbəttə, çox böyük göstəricilər idi...

O zaman Sovetlər İttifaqına daxil olan bütün respublikalar kimi Azərbaycan da müharibənin ilk günlərindən "Hər şey cəbhə üçün, hər şey qələbə üçün" şüarı ilə istər ön cəbhədə, istərsə də arxa cəbhədə misilsiz döyüş və əmək rəşadətini göstərdi. 1941-ci ilin iyulunda respublikamızın 4 mindən çox oğul və qızı cəbhəyə yollanmaq üçün hərbi komissarlıqlara könüllü olaraq müraciət etdi. Təkcə avqustda 123 min nəfər xalq qoşunu dəstələrinə yazıldı. 700 minə yaxın soydaşımız cəbhəyə səfərbər oldu. Azərbaycanlılardan ibarət 416-cı, 271-ci, 77-ci və 223-cü milli diviziyalar təşkil edildi. Bu diviziyalar Qafqaz dağlarından Berlinədək şanlı döyüş yolu keçərək, qəhrəmanlıqları ilə xalqımızın hər tarixində yeni şərəfli səhifələr yaratdı. Faşizm üzərində şanlı qələbənin canlı şahidlərinin sayı, təəssüflər olsun ki, iləndən-ələ azalmaqdadır.

Tarixə qızıl hərflərlə yazılan 9 may qələbəsinin canlı şahidlərindən biri də 77-ci dağatıcı diviziyanın heyətində şərəfli döyüş yolu keçən həmvətənimiz 100 yaşlı Mir Məhəmməd Əliyevdir. O, Astarə rayonunun Şiyəkəran kəndində dünyaya gəlib. Eldə, obada tanınmış böyük bir nəslin övladı olub Mir Məhəmməd. Müharibə başlayan kimi cəbhəyə

könüllü yollanan soydaşlarımızdan biri də o idi...

Yaddaşının dərinliklərində iz salan cəbhə xatirələrini 100 yaşlı müharibə veteranımız hər kəsə maraqla danışmaqdan böyük zövq alır. Çünki müharibə dövrü özünü dediyi kimi, onun həyatının ən ağır sınaq illəri olub.

Mir Məhəmməd döyüşlərdə Kırım cəbhəsindən başlayır. Təhsili olduğu üçün onu manqa komandiri təyin edirlər. Tabeliyinə Goranboy rayonundan olan bir pulemyotçu və doqquz dağistanlı verilir. 1941-ci ilin dekabrında şəxsi heyəti əsasən azərbaycanlılardan ibarət olan 77-ci dağatıcı diviziyasının 51-ci ordusunun tərkibində Kerç-Feodosiya desant əməliyyatında fəal iştirak edir. Kırımdan başlayaraq 11000 km döyüş yolu keçir.

M.Əliyev Kırımdan sonra Ukrayna cəbhələrində döyüşür. Bu ağır döyüşlərin birində başından yaralanan Mir Məhəmməd hospitalda üç ay müalicə alır və eyni zamanda, vəziyyəti qənaətbəxş olduğundan orada tibb bacılarına da kömək edir. Bundan sonra hospitalın rəisi gənc döyüşçüyə başından ağır kontuziya aldığına görə gətirərək, onun yenidən döyüşlərdə iştirakına icazə vermir. Milli diviziyanın cəsur döyüşçüsü Məhəmmədə xidmətini hospitalda davam etdirmək məsləhət görülür. O, üç aylıq müalicə müddətini başa vurduqdan sonra hospitalın baş çavuşu təyin olunur. Beləliklə, Məhəmməd döyüş əməliyyatlarının fəal iştirakçısı olmasa da, hospitalın baş çavuşu kimi faşist qoşunlarından azad olunan ərazilərlə irəliləyir...

Veteran döyüşçü müharibədən sonra Bakıda Tibb İnstitutuna qəbul olur. Daha sonra Özbəkistan Respublikasına köçərək uzun illər orada yaşayır.

Bu gün ömrünün müdrik çağlarını yaşayan Mir Məhəmməd baba hər il 9 May - Qələbə Günündə və bu qələbənin canlı şahidləri ilə birlikdə tank qoşunları qvardiya general-mayoru, iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Həzi Aslanovun məzarını ziyarət etdiyini, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə və Birinci vitseprezident Mehriban xanım Əliyevə ilə görüşdüyünü deyir. "Biz İkinci Dünya müharibəsi veteranları dövlət başçılarımızın hərtərəfli diqqət və qayğısı ilə əhatə olunmuşuq. Xalqımızı qələbənin 75 illiyi münasibətilə təbrik edirəm. Hər il 9 May - Qələbə Günü ərəfəsində bir neçə ölkədən təbrik məktubu alıram. İnənirəm ki, ordumuz tez bir zamanda Qarabağımızı da erməni faşistlərindən azad edəcək. Şuşa qalasına qələbə bayrağımız sancılacaq."

**Lalə HÜSEYNOVA,
"Azərbaycan Ordusu"**

Bu ilin yazı bəşəriyyətə bir ürək tutumunca könül xoşluğu verməyə macal tapmamış düz-dünyanı ol-duqca qorxulu virus bürüdü. Təbəbət bu yüyrək pandemiyanın qarşısını almağa hələ ki, qüdrəti çatmır. Dünyəvi təbəbət etiraf edir ki, bu qüdrətin başlanğıcı dövlətin gördüyü qabaqlayıcı tədbirlər ola bilər. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə pandemiyanın Azərbaycanda yayılmasının qarşısının alınması məqsədilə qabaqlayıcı tədbirlər görüldü, xüsusi karantin rejimi, karantin rejiminə görə müxtəlif iş sahələrində müəyyən iş məhdudiyətləri tətbiq edildi. Ordunun şəxsi heyəti xidmətini həmişəki məsuliyyətlə, Hərbi anda, dövlətə, dövlətçiliyə həmişəki sədəqətlə davam etdirməkdədir. Hərbi hissələrdə təhlükəsizliyin təmin edilməsi, sanitariya-gigiyena şəraitinin səviyyəsini yüksəltmək məqsədilə nəzarət qrupları yaradılıb.

Bəşəri dövlətləri, başlıca dövlətçilik siyasəti insan amili olan dövlətləri pandemiya ilə mübarizə qeyri-rəsmi şəkildə birləşdirdi. İndi dünya hər açılan səhərdən ümid gözləyir. Ümid dövlətin pandemiya qarşı qəbul etdiyi qərarlardır, bu qərarları tam ciddiyətlə yerinə yetirən müvafiq dövlət strukturlarıdır, əhalinin məsuliyyətidir...

Neçə gündü ümidə inam hamı kimi mənim də düşüncələrimdədi. Mən də gecəni əhalinin xüsusi karantin rejiminə tam məsuliyyəti ilə əməl edəcəyinə, dövlətin pandemiya ilə mübarizəsinə yardımçı olacağına əminliklə səhər edirəm və hər səhər oxuyanda, "Bakı, sabahın xeyri!" şeirini, hər dinləyəndə bu şeirə bəstələnməyi nəğməni xatırlayıram - bütün xatırlayanlar kimi mənim də könlüm tellənir. Könlümdən "Sabahın xeyri!" ifadəsini ön xətdə, səngərdə demək keçir. İstəyirəm ki, səhər yelləri ön xətdə yollar boyunca ağacların xirdaca budaqlarının, hələ

dünya işığın düz-əməlli görməmiş yarpaqlarının titrəyişinin içindən keçib səngərə çatam, nəfəs dərib əsgərlərə salam verib, əleyk alam, salamlaşma düz-dünyanı titrətmiş pandemiya təhlükəsi sovuşandan sonra əsgərlərlə təşnəsin-

ri səngər olduğuna görədir ki, burada bütün söhbətləri bir mahiyyət birləşdirir: Qələbə...

Azərbaycanda karantin rejimi tətbiq edilməmişdən əvvəl - Novruz bayramı ərəfəsində ön xətdə əzamiyyətdəydim. Hərbi hissədə təhlükəsizliyin təmin

Səngərdə verilən salam həm vəzifə borcunun icrasına başlanğıcdı, həm də mənəvi borcudəmədi. Bu iki məqamın vəhdəti könül xoşluğu, yazılacaq (yaranacaq!) fikirlərin mübtədasıdır. O məqama uğur üstəyəm. Dost da, düşmən də bilir ki, Azərbaycan Ordusu qüdrətlidir, yüksək döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığa malik olan əsgərlər Ali Baş Komandanın döyüş əmrini qələbəylə tamamlayacaq. Bu inam ictimaiyyətin inamıdır və səngərlərə bu inamın işığıyla gedirik, əsgərlərə bu inamla kəlmələşirik və səngərdə bu kəlmələşməni əsgərlər ictimaiyyətin orduya güvencinin ifadəsi kimi dinləyir, ictimaiyyət bu kəlmələşmənin nəticəsi olan yazılanları əsgərlərin qətiyyətinin, döyüş əzminin, qələbə ruhunun ifadəsi kimi oxuyur, bilir ki, güvəndikləri onlara arxalanır. Əsgərlərə belə ovqat yaşatmağı da, bu ovqatı yaşadıb ictimaiyyətə çatdırmağı da özümə vəzifə borcu bilərəm.

Azərbaycan əsgəri bilir ki, Vətən təkə sərhədlərdən, müharibədə, müharibə şəraitində səngərlərdən qorunmur, Vətən həm də dövlətçiliyin yaşamaı üçün dövlətin Konstitusiyasına, qəbul etdiyi qərarların tələblərinə vəhdətə münasibətilə qorunur. Ona görə Azərbaycan əsgərinin ön xətdən, səngərdən seve-sevə qoruduğu, qoruyaraq sevdiyi Azərbaycanı xitabən deyəcəyi "Hər bir Azərbaycan vətəndaşı üçün xüsusi karantin rejiminə böyük məsuliyyətlə əməl etmək döyüş növbətçiliyidir" kəlmələrini də eşidəcəm...

Yaxın vaxtlarda açılan dan yeri bəşəriyyətə Azərbaycanda pandemiyanın sovuşduğunu deyəcək.

Yaxın vaxtlarda açılan dan yeri Azərbaycan Ordusunun Böyük Qələbəsinin qarçısı olacaq! Dünya səmimiyyətlə "Sabahın xeyri, Azərbaycan əsgəri!" deyəcək. O salamin verilecəyi səhər ən gözəl səhər olacaq...

**Rəşid HÜSEYNOV,
"Azərbaycan Ordusu"**

Ovqat Ən gözəl səhər olacaq...

də olduğum başlanğıc ola, əlim əsgərlərin əlində isinə, əlim əsgər əli isidə, düşüncələrimin qırığı açıla, yenə mətləb verib mətləb ala, bir mətləbi digərinin davamı kimi, bir mətləbi digərinin başlanğıcı kimi dinləyək, yenə düşüncələrimiz Vətən, dövlət, dövlətçilik kəlmələrindən barınsın, əsgərlərin döyüş əzmi, qələbə ruhu yenə inamımızı bir boy da dikəldə. Döyüş növbətçiliyinə gedən əsgərləri könül xoşluğuyla, əminliklə uğurlayaq, döyüş növbətçiliyindən qayıdınlarla kəlmələşək. Səngəri müharibə yaradır. Müharibə başa çatınca Vətənin ən həssas ye-

edilməsi, sanitariya-gigiyena şəraitinin səviyyəsini yüksəldilməsi məqsədilə yaradılmış nəzarət qrupunun fəaliyyətini biz də dövlət başçısının tövsiyələrinə, tələblərinə tam ciddiyətlə əməl edildiyinə əminlik bildik: koronavirus xaricdən gələnlərə görə Azərbaycana yol tapa bilər, ancaq Azərbaycan Ordusuna yox!

Pandemiya Azərbaycana da əl uzatdı. Ancaq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin qabaqlayıcı sərəncamları, vaxtında tətbiq edilən xüsusi karantin rejimi yoluxmanın geniş miqyasda yayılmasının qarşısını aldı.

Hərbi texnikalar, silahlar

HAMZA MCV zirehli avtomobili

güllələrə qarşı çox davamlıdır. Avtomobildə quraşdırılan yeni panellər onun baş verəcək təhlükələrdən hərtərəfli qorunmasını təmin edir. Bundan başqa zirehli HAMZA MCV 6x6 avtomobili minəəleyhinə mühafizəyə malikdir. Zirehli avtomobilin heyəti 2-3 nəfərdən ibarətdir. Arxa hissədəki desant bölməsində 10 nəfərdən ibarət təchiz olunmuş döyüşçü yerləşdirilə bilər.

HAMZA MCV 8x8 zirehli avtomobili də çoxməqsədli avtomobildir, yükləri və insanları, silahları, xüsusi cihazları daşımağa qadirdir. Zirehli HAMZA MCV 8x8 avtomobili dördöxlü şassi əsasında hazırlanıb və zirehli korpusla komplektləşdirilib. Həmçinin bu avtomobil mühafizə olunmuş nəqliyyat va-

sitəsi və silahlanma daşıyıcısı kimi istifadə oluna bilər. Zirehli avtomobil 600 at gücündə altısilindrlı dizəl mühərriki ilə təchiz olunub.

Maşının uzunluğu 7,5 metr, eni və hündürlüyü 2,6 metr, döyüş çəkisi 21 tondur. Vacib hallarda isə avtomobil

15 tona qədər yükötürmə qabiliyyətinə malikdir. Şose yolda sürəti saatda 105 kilometrdir. Ehtiyat hərəkəti 600 kilometrə qədərdir.

**Hazırladı:
Svetlana YUSUBOVA,
"Azərbaycan Ordusu"**

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Türkiyədə istehsal olunan "mini tank"lar yaxın vaxtda Silahlı Qüvvələrin sərəncamına veriləcək

Türkiyə son vaxtlar dünyada müdafiə və təhlükəsizlik sahələrində daha çox tələbatın olduğu insansız silahların, nəqliyyat vasitələrinin istehsalının genişləndirilməsi istiqamətində bir sıra layihələr həyata keçirir.

Türkiyə Prezidenti Administrasiyasının Müdafiə Sənayesi İdarəsinin rəhbəri İsmail Demir Anadolu Agentliyinə açıqlamasında bu layihələrə hər vəziyyətdə işləyə bilən, kəşfiyyat, nəzarət, hədəfləri aşkarlama, uzaqdan idarə olunma, üstün manevr, eləcə də qərar vermə və dəqiq icra etmə qabiliyyətlərinə malik insansız yərüş-tü hərbi texnikanın inkişafının və kütləvi istehsalının daxil olduğunu bildirib.

Vurğulanıb ki, son istehsal edilən silahlardan biri - yeni "mini tank" köməkçi robotlar yaxın vaxtda Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin sərəncamına veriləcək. Ölkənin "ASELSAN" və "Katmerciler" şirkətləri tərəfindən hazırlanan və artıq testdən keçirilən bu hərbi texnika yüksək sürət və manevr, zireh seçimi və geniş çeşidli silah sistemlərindən istifadə etmək qabiliyyətlərinə malikdir. Peyk bağlantısı ilə idarəetmə diapazonunun məhdudiyətsiz olacağı bu yeni kəşfiyyat-nəzarət vasitəsi sərhəddə patrul xidməti aparacaq bölgədə və ətrafda müəyyən etdiyi hədəflərə dair məlumatları mərkəzə ötürəcək.

Malta hökuməti Avropa İttifaqının Aralıq dənizi missiyasını tərk etdiyini açıqlayıb

Malta hökuməti bundan sonra Avropa İttifaqının yeni Aralıq dənizi missiyasında iştirak etməyəcəyini açıqlayıb. Bu açıqlama qarşı tərəf üçün gözənlilməz olub.

Mayın 4-də başlamış "İrini" missiyası Liviya-dakı terror qruplaşmaları ilə mübarizə və miqrantları xilas etmək məqsədilə yaradılıb. Malta bu qərarı son günlərdə ölkəsinə gələn miqrantların yerləşdirilməsi məsələsində Al ilə aralarında yaranan fikir ayrılıqları səbəbindən qəbul edib.

Malta hərbi qüdrətli ölkə olmasa da, onun bu qərarı missiya üçün böyük zərərdir. Qərara əsasən, suda qurtarılmış bütün miqrantlar birlik ölkələri arasında yerləşdirilməlidir.

İran hərbi gəmisində baş verən partlayışda həlak olanların sayı 19-a çatıb

İrının Hərbi Dəniz Qüvvələrinin (HDQ) Oman dənizində keçirdikləri manevr zamanı partlayış baş verib. Partlayış "Konarak" hərbi gəmisində olub.

İRNA agentliyi xəbər verir ki, İrının Hərbi Dəniz Qüvvələrinin Xalqla Əlaqələr Dairəsindən verilən məlumata görə, Oman dənizində keçirilən təbiiqat zamanı baş verən partlayışda həlak olanların sayı 19 nəfərə çatıb, 15 nəfər isə yaralanıb.

Qeyd edək ki, "Konarak" gəmisi hərbi yükləri daşımaq üçün nəzərdə tutulub.

AZƏRTAC-ın materialları əsasında

Polkovnik-leytenant Cavadov Yusif Musa oğluna verilmiş şəxsi vəsiqə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş gizir Əliyev Taleh Çingiz oğluna 2001-ci ildə verilmiş gizirin şəxsi vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

HAMZA MCV 6x6 zirehli avtomobili Pakistan konstruktörleri tərəfindən ilk dəfə BİDES-2017-ci il sergisində nümayiş etdirilib. Maşının çərçivəsi şassili inşa əsasında hazırlanıb və zirehli korpusla təchiz olunub. Müasir HAMZA MCV 6x6 zirehli avtomobili Cummins İSM 500 növlü dizəl mühərriki və Allison markalı avtomat transmissiya ilə komplektləşdirilib. Maşının yüksək dərəcədə mühafizə olunmasını təmin etmək üçün ön, arxa və gövdə hissəsində əlavə detallar quraşdırılıb. Zirehli avtomobilin qabaq hissəsindəki detallar onu 14,5 mm-lik kalibrlə

Baş redaktor
polkovnik-leytenant
İlham BEHBUDOV

Telefonlar
Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız
Bakı şəhəri, akademik
Şofaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şorq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi
baş leytenant
Orxan HÜSEYNLİ

Qəzetin hesabı
Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur.
"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində
səhifələndirilib "Hərbi nəşriyyat"ın mətbəxində hazırlanmış
diapozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalara rəy verilmir,
təqdim edilən yazılar müəllifə qaytarılır.
Qəzeti mod.gov.az saytıdan oxuya bilərsiniz.

Lisensiya № 361
Sifariş № 265
Nüsxə 3960